

Uwagi do kryteriów wyboru projektów programu FEM 2021-2027

VII posiedzenie KM FEM 2021-2027 (7-8 lutego 2024 r.)

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
Uwagi ogólne				
1.	Działania 2.24A, 2.24B, 3.1A, 3.1B	MFIPR/DRP	Zgodnie z uwagami przekazanymi do ostatniej wersji SZOP projekty wdrażane poprzez instrument ZIT muszą być realizowane w oparciu o dedykowane działania.	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Wydzielenie w SZOP osobnego działania dla instrumentu ZIT i osobnego dla IIT – mając na uwadze zapis w Umowie Partnerstwa w brzmieniu: „<i>Zintegrowany charakter strategii odzwierciedlać będzie kompleksowe podejście do rozwiązywania problemów i wykorzystania potencjałów obszaru objętego instrumentem łącząc różne działania miękkie i twarde (np. inwestycyjne, edukacyjne, organizacyjne). Strategie terytorialne (ZIT i IIT) mogą być finansowane ze środków regionalnego programu zarówno z EFRR, jak i EFS+, jak i FST w ramach wydzielonych działań. Dodatkowym źródłem wsparcia strategii ZIT i IIT mogą być środki krajowych programów</i>”, w naszej opinii zaproponowane przez nas rozwiązanie jest zgodne z obowiązującymi uregulowaniami w tym zakresie.</p> <p>Prezentowane przez Państwa podejście jest mocno zawężające w stosunku do uregulowania wskazanego w UP.</p> <p>Należy podkreślić, że planowane do realizacji w SZOP działania dedykowane dla ZIT uwzględniają w swoim zakresie również wsparcie dla jednego, szczególnego rodzaju IIT wskazanego w Programie w załączniku nr 2 pn.: <i>Instrumenty terytorialne w ramach programu fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027</i>, jakim jest IIT Otulina Podkrakowska (IIT OPK). Ponieważ mechanizm ZIT jest wyznaczony dla miejskich obszarów funkcjonalnych wyznaczonych w SW, a IIT OPK obejmowało gminny wchodzące w skład MOF nieobjęte jednak zasięgiem terytorialnym ZIT Kraków, zdecydowano się uruchomić dla nich szczególny rodzaj wsparcia.</p> <p>Zgodnie z zapisami zał. 2, o którym mowa wyżej, wsparcie tego partnerstwa będzie się odbywać na zasadach analogicznych jak ZIT. IIT OPK obejmuje bowiem swoim zasięgiem gminy, które mieściły się w pierwotnie wskazanym w Strategii województwa zasięgu MOF Krakowa, lecz na mocy decyzji członków zawiązanego jeszcze w 2014 r. Stowarzyszenia Metropolia Krakowska, nie weszły w skład Związku ZIT. Biorąc pod uwagę fakt, iż gminy te są również objęte powiązaniem funkcjonalnymi z miastem rdzeniem (co wykazały</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
				<p>analizy SW) i ich rozwój jest niezbędny dla realizacji polityki przestrzennej regionu, postanowiono o wyodrębnieniu dla nich dedykowanego instrumentu, który jest realizowany na zasadach analogicznych do ZIT.</p> <p>IIT OPK ma wyodrębnioną dla siebie alokację, przydzieloną algorytmem takim samym jak ZIT, obowiązują je takie same zasady wdrażania mechanizmu i w równym zakresie (analogicznym jak pozostałe ZIT) uczestniczy w uzgodnieniach z IZ nt. możliwego zakresu i sposobu realizacji wsparcia.</p>
1.3 Infrastruktura badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw Typ projektu A. infrastruktura B+R przedsiębiorstw				
2.	Kryterium pn. <i>Projekt realizowany przez MŚP</i>	DG REGIO	Propozycja silniejszej promocji MŚP poprzez zwiększenie punktacji do 5 punktów , przy jednoczesnym zmniejszeniu o jeden punkt w kryterium <i>Wpływ na rozwój gospodarczy regionu</i> .	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Proponuje się wprowadzić zmiany:</p> <p>a) w zakresie kryterium pn. <i>Projekt realizowany przez MŚP</i>:</p> <p>- w kolumnie „Definicja kryterium”:</p> <p><i>Punkty będą przyznawane w następujący sposób:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 4-5 pkt – beneficjentem projektu / liderem projektu w przypadku projektów realizowanych w partnerstwie jest podmiot z sektora MŚP, <p>- w kolumnie „Ocena”: 0-45 pkt</p> <p>b) w zakresie kryterium pn. <i>Wpływ na rozwój gospodarczy regionu</i>:</p> <p>- w kolumnie „Definicja kryterium”:</p> <p><i>Punkty w ramach kryterium przyznawane są w następujący sposób:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 3-2 pkt – przyznaje się w przypadku, jeżeli dla wnioskodawcy w zakresie podatku dochodowego właściwy miejscowo jest organ podatkowy z terenu województwa małopolskiego, <p>- w kolumnie „Ocena”: 0-32 pkt</p>
3.	Kryterium pn. <i>Potencjał do transformacji w kierunku przemysłów 4.0 i zielonej gospodarki</i>	DG REGIO	Pytanie, czy IZ rozważyła sytuację, w której planowane rezultaty będą łączyły kwestię przemysłu 4.0 i Europejskiego Zielonego Ładu i w efekcie wyższe premiowanie takich projektów.	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>W nawiązaniu do zgłoszonej uwagi, proponuje się zmienić sposób przyznawania punktów następująco:</p> <p><i>Punkty będą przyznawane w następujący sposób:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 pkt – przyznaje się w przypadku stwierdzenia, że planowane rezultaty agendy badawczej służyć będą zwiększeniu podaży

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
				<p>nowych rozwiązań wspierających transformację gospodarki w kierunku przemysłów 4.0 oraz realizację celów Europejskiego Zielonego Ładu,</p> <p>• 2 pkt – przyznaje się w przypadku stwierdzenia, że planowane rezultaty agendy badawczej służyć będą zwiększeniu podaży nowych rozwiązań wspierających transformację gospodarki w kierunku przemysłów 4.0 lub realizację celów Europejskiego Zielonego Ładu,</p> <p>• 0 pkt – przyznaje się w przypadku stwierdzenia, że żaden z powyższych warunków nie został spełniony.</p> <p>Dodatkowo po ppkt a) proponuje się skreślić słowo „lub”.</p>
1.4 Infrastruktura badawcza sektora nauki Typ projektu A. infrastruktura badawcza sektora nauki				
4.	Kryterium pn. Potencjał do współpracy z sektorem przedsiębiorstw	DG REGIO	<p>Propozycja doprecyzowania kryterium w następujący sposób:</p> <p><i>Ocena jest dokonywana w oparciu o przedstawiony przez wnioskodawcę wykaz przedsięwzięć określający w odniesieniu do każdego z nich: nazwę, rok/lata realizacji, opis zakresu przedsięwzięcia, wartość całkowitą oraz nazwę przedsiębiorstwa uczestniczącego w jego realizacji lub zlecającego jego realizację.</i></p> <p>Propozycja dodania takiego wymogu, aby móc lepiej zweryfikować, czy dane przedsięwzięcie można zaliczyć do tego kryterium i przyznać stosowne punkty.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Proponuje się doprecyzować definicję kryterium zgodnie z uwagą.</p>
5.	Kryterium pn. Potencjał badawczy	DG REGIO	<p>Propozycja doprecyzowania kryterium w następujący sposób:</p> <p><i>Ocena jest dokonywana w oparciu o przedstawiony przez wnioskodawcę wykaz grantów badawczych określający w odniesieniu do każdego z nich: nazwę, rok/lata realizacji, zakres merytoryczny grantu, wartość dofinansowania, źródło dofinansowania (instytucja finansująca/program).</i></p> <p>Analogiczna uwaga, jak w kryterium pn. <i>Potencjał do</i></p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Proponuje się doprecyzować definicję kryterium zgodnie z uwagą.</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			<i>współpracy z sektorem przedsiębiorstw.</i>	
6.	Kryterium pn. Specyficzne warunki wsparcia	MFiPR/DRP	<p>Uwaga dotyczy kryterium „Specyficzne warunki wsparcia”, punktu 1b, tj. „wnioskodawca przedstawił oświadczenie o spójności agendy badawczej i zakresu rzeczowego, określonych we wniosku o dofinansowanie z opisem celów badawczych oraz programu badań planowanego w oparciu o wnioskowaną infrastrukturę, zawartym we wniosku o wydanie opinii, który stanowił podstawę wydania pozytywnej opinii dla przedsięwzięcia, zgodnie z postanowieniami Kontraktu Programowego dla Województwa Małopolskiego”.</p> <p>Treść uwagi: na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie oraz w trakcie oceny przedsięwzięcia odpowiednio wnioskodawcy i podmiot udzielający wsparcia (IZ lub I PoS) powinni mieć na względzie uwagi przekazywane przez stronę rządową w trakcie całego procesu opiniowania, tak aby zapewnić zgodność danego przedsięwzięcia z warunkami określonymi w dokumentach programowych FEDS 2021-2027, Umowie Partnerstwa oraz art. 26 rozporządzenia nr 651/2014. Wobec powyższego proponujemy oprócz weryfikacji oświadczenia wnioskodawcy również ocenę jakościową czy założenia i zakres rzeczowy projektu odzwierciedlają zgłaszane w toku uzgodnień kwestie.</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>W opinii IZ weryfikacja wszystkich warunków sprawdzających zgodność przedsięwzięcia z FEM 2021-2027, Umową Partnerstwa oraz art. 26 rozporządzenia nr 651/2014 (o ile przedsięwzięcie będzie objęte pomocą publiczną) zostały w sposób przejrzysty ujęte w poszczególnych kryteriach. W związku z tym nie jest zasadne wprowadzanie dodatkowego kryterium, które powielaloby ocenę dokonywaną w tym zakresie w poszczególnych kryteriach oceny formalnej i merytorycznej. Dodatkowo proponowane kryterium miałoby z konieczności blankietowy i nieprecyzyjny charakter – bez wyraźnie określonego zakresu podlegającego weryfikacji.</p> <p>W naszej ocenie:</p> <p>a). procedura opiniowania wniosków przez stronę rządową na etapie przedkonkursowym, w sposób opisany w Kontrakcie Programowym, nie dopuszcza możliwości pozytywnego zaopiniowania przedsięwzięcia, które byłby niezgodne z UP; kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zgodność zakresu podmiotowego i przedmiotowego przedsięwzięcia z warunkami wynikającymi z UP, - zasadność realizacji przedsięwzięcia w kontekście celów interwencji wynikających z UP, <p>to podstawowe kryteria, które są wprost określone w KP jako podlegające ocenie przez stronę rządową na etapie przedkonkursowym,</p> <p>b). procedura opiniowania określona w KP musi kończyć się oceną pozytywną lub negatywną – i nie przewiduje możliwości oceny warunkowej,</p> <p>c). projekty ocenione jako niezgodne z UP nie będą miały pozytywnej opinii i nie będą kwalifikowane w naborze,</p> <p>d). zgodność z programem FEM 2021-2027 jest weryfikowana w kryterium pn. Kwalifikowalność projektu,</p> <p>e) zgodność z przepisami o pomocy publicznej – w odniesieniu do projektów objętych pomocą – podlega weryfikacji w</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
				<p>kryterium <i>Pomoc publiczna</i>.</p> <p><u>Uzasadnienie dodatkowe:</u></p> <p>Procedura opiniowania przedsięwzięć określona w Kontrakcie Programowym przewiduje jedynie pozytywny lub negatywny wynik opiniowania wniosków – nie zaś wynik warunkowy. Wskazuje na to pkt 11) procedury określonej w zał. nr 4 do KP: <i>Każdorazowo, po zakończeniu procesu opiniowania, w terminie 10 dni roboczych od dnia otrzymania informacji o opinii Strony rządowej dla danego przedsięwzięcia Instytucja Zarządzająca Programem Regionalnym publikuje na stronie internetowej danego Programu Regionalnego informację lub aktualizację informacji o pozytywnie zaopiniowanych przedsięwzięciach.</i></p> <p>Zakładamy, że zgodnie z procedurą – o ile do wniosku zostaną sformułowane przez ekspertów uwagi – wnioskodawca może je: (a) uwzględnić lub (b) odstąpić od uwzględnienia rezygnując tym samym z dalszego procedowania wniosku lub (c) przedstawić wyjaśnienia, które mogłyby finalnie prowadzić do wycofania uwagi przez eksperta lub jej modyfikacji. Zakładamy, że zgodnie z procedurą Kontraktu to eksperci strony rządowej będą weryfikować, czy w projekcie uwzględniono uwagi/kwestie wskazane przez nich jako wymagające zmian i na tej podstawie wyrażona zostanie pozytywna lub negatywna opinia. Jeżeli konstrukcja opinii strony rządowej miałaby być warunkowa (opinia pozytywna uzależniona od spełnienia dodatkowych warunków nie podlegających już weryfikacji przez ekspertów strony rządowej, ale przez IZ) to w naszej ocenie rodzi to bardzo poważne konsekwencje natury formalnej. W takiej sytuacji odpowiedzialność za weryfikację poprawności uwzględniania uwag formułowanych przez ekspertów strony rządowej (które mogą okazać się dyskusyjne) – miałby ponosić KOP powołany w ramach właściwego naboru – tj. pracownicy IZ lub eksperci powołani przez IZ. Pytanie jak należałoby postąpić w hipotetycznej sytuacji, w której rekomendowany w uwadze warunek/ kryterium zostanie na etapie oceny projektu uznany za spełniony – a następnie okaże się, że z punktu widzenia strony rządowej nie powinien być za taki uznany, a tym samym projekt nie powinien być uznany za dopuszczony do ubiegania się o wsparcie w procedurze konkursowej.</p> <p>Wydaje się, że takie rozwiązanie nie może zostać dopuszczone, także z uwagi za zapisy wytycznych dotyczących trybów wyboru projektów, które wskazują, że: właściwa instytucja nie formułuje i</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
				<p>nie stosuje kryteriów, które:</p> <p>a) zawierają nieprecyzyjne, ogólne odesłania do dokumentów,</p> <p>b) zawierają kilka odesłań lub odesłania do odesłań,</p> <p>c) są blankietowe, tzn. takie, których faktyczną ostateczną treść kształtują właściwe instytucje, bez wyraźnego upoważnienia KM i określenia jego ram.</p>
7.	Kryterium pn. Pomoc publiczna	MFIPR/DRP	<p>Uwaga dotyczy kryterium „Pomoc publiczna”, punktu 2, myślnik 1, tj. „potwierdził, że podstawowa działalność będzie mieć charakter niegospodarczy w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej”,</p> <p>Treść uwagi: Kryterium nieprecyzyjne – wymaga doprecyzowania, że projekt dotyczy wyłącznie działalności spełniającej kryteria B+R, używanie sformułowania działalność podstawowa jest zbytnim uproszczeniem.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Użyte sformułowanie „podstawowa działalność” w odniesieniu do działalności niegospodarczej w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej – odnosi się do „podstawowego wykorzystania o charakterze niegospodarczym”, o którym mowa we wskazanym w definicji kryterium pkt. 207 Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01).</p> <p>Jednocześnie „podstawowa działalność” w odniesieniu do działalności niegospodarczej organizacji badawczych, może być definiowana zgodnie z sekcją 2.1.1 <i>Komunikatu Komisji. Zasady ramowe pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną</i> (2022/C 414/01). W związku z tym proponuje się doprecyzować brzmienie wskazanego pkt. kryterium w następujący sposób:</p> <p>- <i>potwierdził, że podstawowa działalność będzie mieć charakter niegospodarczy w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej (zgodnie z Komunikatem Komisji. Zasady ramowe pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (2022/C 414/01)),</i></p>
8.	Kryterium pn. Pomoc publiczna	MFIPR/DRP	<p>Uwaga do kryterium „Pomoc publiczna”, punktu 2, myślnik 5, tj. „przedstawił zobowiązanie prowadzenia mechanizmu monitorowania prowadzonej działalności w celu weryfikacji, czy prowadzona działalność gospodarcza nie przekroczy dopuszczalnego limitu prowadzenia działalności.”.</p> <p>Treść uwagi: To kryterium sugeruje/ zakłada że działalność gospodarcza w takim projekcie nie może przekroczyć limitu 20%.</p> <p>Nie jest prawidłowym deklarowanie że gospodarcze wykorzystanie infrastruktury do działalności gospodarczej nie przekroczy 20% - takie działanie</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Zwracamy uwagę, że kryterium <i>Pomoc publiczna</i> służy weryfikacji, czy wnioskodawca przedstawił (a) informacje potwierdzające, że dofinansowanie projektu nie stanowi pomocy publicznej lub (b) informacji potwierdzających, spełnienie warunków właściwych przepisów prawa umożliwiających przyznanie dofinansowania w formie pomocy publicznej lub pomocy de minimis.</p> <p>W pkt. 2 kryterium weryfikowane są warunki niezbędne do potwierdzenia, że w projekcie nie występuje pomoc publiczna. Jeżeli natomiast pomoc publiczna w projekcie wystąpi – weryfikowane będzie spełnienie warunków, o których mowa w pkt. 3.</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			<p>jest niezgodne z celami UP które wskazują na możliwe jak największe zaangażowanie gospodarcze infrastruktury, tym samym sztuczne hamowanie potencjalnego gospodarczego wykorzystania infrastruktury jest sprzeczne z celami wsparcia.</p> <p>Kryterium wymaga zmiany.</p>	<p>Ponieważ UP i program FEM 2021-2027 dopuszczają możliwość realizacji projektów, w których działalność gospodarcza nie przekracza 20% rocznych zasobów, część wnioskodawców oszacowała już na etapie przedkonkursowym, że w planowanych przez nich projektach udział działalności gospodarczej nie przekroczy poziomu 20%. Zakres oceny w pkt. 2 kryterium służy jedynie weryfikacji, czy spełnione zostały warunki umożliwiające realizację projektu w schemacie działalności pomocniczej.</p> <p>Kryterium nie zakłada więc „sztucznego hamowania potencjału gospodarczego”, a jedynie służy określeniu w jakim schemacie projekt będzie realizowany (pomoc publiczna lub poza schematem pomocowym).</p> <p>O promowaniu projektów zakładających zwiększony udział działalności gospodarczej, w szczególności realizowanych w schemacie pomocowym świadczy kryterium premiujące <i>Udział części gospodarczej w całkowitych wydatkach kwalifikowanych projektu</i>, mające najwyższą wagę wśród kryteriów punktowych oraz będące kryterium rozstrzygającym I stopnia.</p>
9.	<p>Kryterium pn. <i>Analiza powiązań projektu z Polską Mapą Infrastruktury Badawczej</i></p>	<p>MFiPR/DRP</p>	<p>Uwaga dotyczy kryterium „Analiza powiązań projektu z Polską Mapą Infrastruktury Badawczej”, treści umieszczonej w kolumnie „Ocena”, tj.</p> <p>„tak / nie;</p> <p>w celu potwierdzenia spełnienia kryterium dopuszczalne jest wezwanie wnioskodawcy do przedstawienia wyjaśnień, jak również do uzupełnienia lub poprawy projektu</p> <p>niespełnienie kryterium skutkuje negatywną oceną projektu”.</p> <p>Treść uwagi: obowiązkiem wnioskodawcy jest zapewnić zgodność zakresu rzeczowego projektu z właściwymi przepisami i warunkami. Jeśli uważacie Państwo, że wystarczającym jest złożona przez wnioskodawcę analiza, to przyjmujemy że jest to Państwa decyzją, jednak proponujemy rozważyć przeprowadzenie w ramach KOP oceny jakościowej co pozwoli na zweryfikowanie już na etapie ubiegania się o wsparcie zakresu rzeczowego i jego powiązania z PIMB.</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Przyjmujemy do wiadomości stanowisko MFiPR w tym zakresie i proponujemy utrzymać wskazane podejście do oceny realizacji projektu z Polską Mapą Infrastruktury Badawczej.</p> <p>Biorąc pod uwagę stanowisko MFiPR przekazane jeszcze przed przygotowaniem tego kryterium, zgodnie z którym:</p> <p>a). na etapie przedkonkursowym opiniowania projektów przez MFiPR i MEN/MNiSW (będące w dyspozycji wniosków stanowiących podstawę do wpisania projektów na PMIB) nie ma możliwości jednoznacznego zweryfikowania, czy dany projekt regionalny posiada związki z projektami PMIB,</p> <p>b). MFiPR / MNiSW nie przewiduje udziału w weryfikacji powiązań projektów regionalnych z PMIB – na etapie oceny wniosków o dofinansowanie tych projektów,</p> <p>IZ nie dysponując żadnymi narzędziami umożliwiającymi „jakościową” weryfikację spełnienia warunku braku powiązań projektu z PMIB – może zastosować wyłącznie takie podejście do oceny, jakie zostało przedstawione w definicji kryterium.</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
10.	Kryterium pn. <i>Udział części gospodarczej w całkowitych wydatkach kwalifikowanych projektu</i>	MFiPR/DRP	<p>Uwaga dotyczy sformułowania kryterium „Udział części gospodarczej w całkowitych wydatkach kwalifikowanych projektu”.</p> <p>Treść uwagi: Kryterium powinno być określone w odniesieniu do % zasobów infrastruktury B+R wykorzystywanych do działalności gospodarczej a nie wszystkich kosztów możliwych do uznania za kwalifikowalne – do rozważenia zmodyfikowanie treści definicji kryterium.</p> <p>Dodatkowo zgłaszamy uwagę w ramach tego kryterium do zapisu „ Kryterium ma charakter rozstrzygający I stopnia tj. w przypadku uzyskania przez kilka projektów równej łącznej liczby punktów w ramach oceny merytorycznej, w pierwszej kolejności do dofinansowania będą wybierane projekty, które otrzymały większą liczbę punktów w tym kryterium.”.</p> <p>Treść uwagi: Czy przewidziano skutki braku realizacji zaplanowanego poziomu wykorzystania gospodarczego dla utrzymania przez projekt warunków wsparcia ?</p> <p>Czy w umowie znajdują się postanowienia które będą miały zastosowanie jeśli wnioskodawca nie uzyska zakładanego poziomu działalności gospodarczej ? jeśli to kryterium ma pozostać jako rozstrzygające to należy przewidzieć konsekwencje braku jego wykonania.</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Przyjęty w kryterium sposób oceny udziału części gospodarczej – odnoszący się do kosztów kwalifikowanych jest analogiczny jak metoda przyjęta w kryteriach dla podobnego typu projektów w programie FENG – Działanie: FENG.02.04 Badawcza Infrastruktura Gospodarki, gdzie liczba uzyskanych punktów uzależniona jest również od wartości procentowej udziału części gospodarczej kosztów kwalifikowalnych w stosunku do całkowitych kosztów kwalifikowalnych zaplanowanych na infrastrukturę badawczą.</p> <p>Metoda ta była stosowana również do oceny tego typu projektów w PO IR i RPO WM 2014-2020. W naszej ocenie jest ona najbardziej przejrzystym sposobem oceny udziału części gospodarczej na etapie oceny wniosku o dofinansowanie – wtórnie odzwierciedlając również podział dotyczący faktycznego wykorzystania infrastruktury do działalności gospodarczej.</p> <p>W celu zachowania porównywalnych standardów oceny pomiędzy programem regionalnym i krajowym w zakresie podobnego typu projektów – proponujemy zachować przyjętą metodę oceny udziału części gospodarczej.</p> <p>Proponujemy również utrzymanie statusu kryterium jako rozstrzygającego I stopnia, mając na uwadze warunki UP i programu FEM 2021-2027 dotyczące promowania gospodarczego wykorzystania projektów.</p> <p>Skutki braku realizacji zaplanowanego poziomu wykorzystania gospodarczego i konsekwencje dla beneficjentów z tym związane będą przedmiotem regulacji zawartych w umowie o dofinansowanie, której wzór będzie załączony do dokumentacji naboru.</p>
11.	Kryterium pn. <i>Potencjał badawczy</i>	MFiPR/DRP	<p>Uwaga dotyczy kryterium „Potencjał badawczy”, jednego z zapisów dotyczących punktacji, tj.</p> <p>„•0 pkt – wnioskodawca nie wykazał żadnego grantu badawczego lub wykazał realizację poniżej 10 grantów badawczych w okresie pięciu lat przed dniem rozpoczęcia naboru,”</p> <p>Treść uwagi: proponujemy zweryfikować zakładane widełki ilości grantów i punktów z potencjałem deklarowanym w fiszce podlegającej opinii strony</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Proponujemy skorygować sposób przyznawania pkt. następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 0 pkt – wnioskodawca nie wykazał żadnego grantu badawczego lub wykazał realizację poniżej 10 grantów badawczych w okresie pięciu lat przed dniem rozpoczęcia naboru, • 1 pkt – wnioskodawca wykazał realizację od 10 do 15 20-grantów badawczych w okresie pięciu lat przed dniem rozpoczęcia naboru, • 2 pkt – wnioskodawca wykazał realizację powyżej 15 20 do 20 30 grantów badawczych w okresie pięciu lat przed dniem rozpoczęcia

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			rządowej.	naboru, • 3 pkt – wnioskodawca wykazał realizację powyżej 20 30 grantów badawczych w okresie pięciu lat przed dniem rozpoczęcia naboru.
1.12 Wdrażanie innowacji Typ projektu A. Wdrażanie innowacji				
12.	Kryterium pn. Stan przygotowania projektu do realizacji oraz Dokumenty dotyczące stanu przygotowania projektu do realizacji	MFiPR/DRP	<p>Prosimy o przeanalizowanie, czy kryteria: Stan przygotowania projektu do realizacji oraz Dokumenty dotyczące stanu przygotowania projektu do realizacji nie wykluczają się wzajemnie.</p> <p>W ramach kryterium Stan przygotowania projektu do realizacji (zarówno budowlanego, jak i innego rodzaju) ocenia się stopień przygotowania projektu do realizacji, przy czym nawet jeśli projekt reprezentuje niski stopień przygotowania do realizacji, przyznaje się 1 punkt.</p> <p>Nie przewidziano odrzucenia wniosku w tym kryterium (nie wiadomo, jak powinno się ocenić projekt, jeśli nie jest od w żadnym stopniu przygotowany do realizacji, nie przewidziano takiej możliwości)</p> <p>W ramach kryterium Dokumenty dotyczące stanu przygotowania projektu do realizacji ocenie podlega:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czy projekt jest zgodny z przepisami prawa w zakresie ocen oddziaływania na środowisko 2. Czy wnioskodawca dostarczył pozwolenie na budowę, zgłoszenie robót budowlanych lub inne decyzje i uzgodnienia z właściwymi organami dotyczące zakresu danego komponentu projektu 3. Czy projekt jest zgodny z postanowieniami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE, dyrektywy Rady 92/43/EWG, a także Wytycznymi w sprawie działań naprawczych w odniesieniu do projektów współfinansowanych w okresie programowania 2014 – 2020 (...) przy czym niespełnienie kryterium skutkuje negatywną oceną projektu <p>W tym kryterium przewidziano odrzucenie projektu na</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>W ramach oceny stopnia gotowości projektu do realizacji przyjęto następujące podejście: Na ocenie formalnej beneficjent musi się wykazać minimalnym zakresem dokumentów, które są wymagane do spełnienia kryterium <i>Dokumenty dotyczące stanu przygotowania projektu do realizacji</i> i wymagane do tego aby przejść pozytywnie ocenę formalną. Natomiast w kryterium <i>Stan przygotowania projektu do realizacji beneficjent</i> uzyskuje dodatkowe punkty ponad minimalny zakres dokumentów wymagany na ocenie formalnej. W związku z tym nie przewidziano odrzucenia wniosku na ocenie merytorycznej, bo minimalny zakres dokumentów/ minimalny zakres przygotowania projektu do realizacji jest sprawdzany na etapie oceny formalnej i w razie braku spełnienia kryterium projekt zostanie odrzucony.</p> <p>Kryterium <i>Stan przygotowania projektu do realizacji</i> ma charakter premiujący przygotowane projekty.</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			podstawie oceny komisji oceniającej, jeśli projekt nie jest przygotowany do realizacji. Prosimy o wyjaśnienie intencji takiego podejścia.	
Działanie 2.5 Wsparcie Programu ochrony powietrza Typ projektu C. wsparcie transformacji energetycznej gmin województwa małopolskiego				
13.	Uwagi o charakterze ogólnym	DG REGIO	<p>Kryteria mają charakter formalny, ale w żaden sposób nie odnoszą się meritum, czyli wsparcia transformacji energetycznej. Być może cały problem wynika z tego że nabór ma charakter niekonkurencyjny i z tego powodu nie ma tam żadnych kryteriów pozwalających ocenić jakość przedłożonych projektów.</p> <p>a) Proszę wyjaśnić z jakich powodów wybór projektów ma charakter niekonkurencyjny?</p> <p>b) Jakiego rodzaju strategiczne projekty będą wspierane, przykłady?</p> <p>c) Również proszę powiedzieć dlaczego wszystkie kryteria są "zerojedynkowe"? Przykładowo, czy koncepcję projektu, jego finansową wykonalność nie można oceniać w np. skali od 0-10, tak aby móc odrzucić najgorzej przygotowane projekty?</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Projekt stanowi realizację przedsięwzięcia strategicznego wskazanego w Małopolskim Planie Inwestycyjnym 2030 (uchwała nr 1158/22 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 12 lipca 2022 r. – nr porządkowy: IKiŚ04 - Ekodoradca w każdej gminie). Realizatorem projektu jest Województwo Małopolskie. Celem projektu jest wsparcie gmin we wdrażaniu Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego, który dotyczy ograniczenia emisji i zmniejszenia stężeń. Realizacja projektu wpisuje się w realizację założeń małopolskiego Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii (uchwała Nr 228/20 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 18.02.2020 r.). Działania realizowane w projekcie wpisują się w zadania określone w Krajowym Programie Ochrony Powietrza, Krajowym Planie na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030 oraz nowej strategii UE tj. Europejskim Zielonym Ładzie. ➤ W ramach projektu planowane jest: <ul style="list-style-type: none"> a) Opracowanie modelowych koncepcji wirtualnej elektrowni fotowoltaicznej dla jednostek samorządowych b) Wdrożenie demonstracyjnej, wirtualnej elektrowni fotowoltaicznej dla dwóch budynków UMWM c) Rozszerzenie działań monitorowania jakości powietrza, w tym uruchomienie i obsługa wielkoformatowych elektronicznych tablic LED informujących m.in. o jakości powietrza; uruchomienie i obsługa sieci mierników jakości powietrza d) Działania informacyjno promocyjne, np.: regionalna kampania informacyjna, opracowanie materiałów informacyjnych z możliwością przekazania ich do wykorzystania przez gminy, badanie opinii publicznej w zakresie oceny przez mieszkańców podejmowanych działań w zakresie ochrony powietrza, e) Działania edukacyjne np.: studia podyplomowe przeznaczone dla Ekodoradców/pracowników urzędów gmin, warsztaty organizowane przez UMWM dla kominiarzy, straży gminnych, pracowników gmin i innych organów wprowadzających dane

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
				<p>do CEEB, w zakresie identyfikacji i weryfikacji źródeł ogrzewania i pozyskiwania danych do ewidencji CEEB, wizyty studyjne w kraju i za granicą dla Ekodoradców/pracowników urzędów gmin, szkolenia/warsztaty/kursy dla Ekodoradców/pracowników urzędów gmin,</p> <p>➤ Projekt będzie realizowany przez jednego Wnioskodawcę (Województwo Małopolskie) w ramach jednego wniosku o dofinansowanie z wydzieloną na ten projekt alokacją. Będzie to jeden projekt w ramach typu 2.5C, w takich sytuacjach kryteria zero-jedynkowe ujmujące wszystkie niezbędne wymagania są rozwiązaniem adekwatnym do zakresu i sposobu wsparcia.</p>
Działanie 2.24 Rozwijanie systemu gospodarki wodno-ściekowej – ZIT, IIT				
Typ projektu A. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz oczyszczanie ścieków komunalnych, w tym budowa lub przebudowa oczyszczalni ścieków oraz rozwój systemów wodociągowych				
14.	Uwaga o charakterze ogólnym	DG REGIO	<p>Nie widzimy odniesienia do Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych i Dyrektywy Ściekowej. Ponadto brak kryteriów dotyczących priorytetyzacji aglomeracji z przedziału 10-15 RLM.</p> <p>Podczas negocjacji programu wyraziliśmy zgodę na to, że można prowadzić nabory na projekty w zakresie gospodarki ściekowej zarówno w aglomeracje w przedziale 2-10 tys. RLM jak i 10-15 tys. RLM pod warunkiem zabezpieczenia alokacji na aglomeracje z większego przedziału.</p> <p>Zgodnie z zapisami programu „Wsparcie zostanie zapewnione przede wszystkim na inwestycje w aglomeracjach od 10 tys. do 15 tys. RLM, dla których zostanie wydzielona osobna alokacja dająca możliwość realizacji projektów wskazanych w KPOŚK.”</p> <p>Wynika to z faktu, że Komisja Europejska w dniu 9 lutego 2022 podjęła decyzję o wniesieniu do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej sprawy przeciwko Polsce (nr sprawy INFR(2017)2183) w związku z nieprzestrzeganiem dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (dyrektywa 91/271/EWG). Ewentualne kary nałożone na Polskę obliczane będą na podstawie generowanego ładunku zanieczyszczeń (RLM).</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>W zapisach SzOP jako warunki dostępne dla projektów z zakresu gospodarki ściekowej wprowadzono:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość realizacji inwestycji wynikających bezpośrednio z KPOŚK i niespełniających wymaganych warunków zgodności z dyrektywą oraz 2. Ograniczenie dofinansowania do wielkości aglomeracji: 10-15 tys. RLM; 2-10 tys. RLM. <p>Te warunki są sprawdzane na kryterium pn. Kwalifikowalność projektu: pkt. 4 lit. c) Czy projekt jest zgodny z warunkami wsparcia dla danego działania / typu projektu określonymi w SzOP FEM 21-27 w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru w zakresie warunków wsparcia dla danego działania / typu projektu wynikających z zapisów SZOP wskazanych w części karty działania dotyczącej opisu danego działania (jeśli dotyczy).</p> <p>Dodatkowo zapewniona została priorytetyzacja aglomeracji.</p> <p>Na poziomie opracowywanych Strategii ZIT wprowadzone zostały warunki do których zobowiązały się gminy tworzące poszczególne ZIT, iż w pierwszej kolejności realizowały będą inwestycje w aglomeracjach od 10 do 15 tys. RLM. Dopiero po zagwarantowaniu alokacji na ww. aglomeracje będą mogły być w następnej kolejności</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
				realizowane aglomeracje 2-10 tys. RLM.
15.	Uwaga o charakterze ogólnym	MFiPR/DRP-Ib	W związku z ogólnie brzmiącymi kryteriami, m.in.: Czy projekt jest ujęty w obowiązującej Strategii ZIT/IIT OPK lub zawartym z Zarządem Województwa porozumieniu terytorialnym obszaru na którym jest realizowany? - uprzejma prośba do IZ o uwzględnienie w kryteriach wyboru projektów wskazań Ministerstwa Infrastruktury przekazywanych w pismach: DRP-IB.6910.8.2023 z 23.03.2023 i 17.11.2023, tj. ujęcie aglomeracji i dofinansowywanej inwestycji w aktualnej KPOŚK, weryfikacja wielkości aglomeracji, weryfikacja spełniania przez aglomerację wymogów dyrektywy ściekowej – dane z ostatnio dostępnego Sprawozdania z realizacji KPOŚK, odnośnie projektów dot. budowy kanalizacji ściekowej – spełnianie wymogu dot. wskaźnika koncentracji.	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Wymogi dla projektów dotyczących inwestowania w systemy gospodarki ściekowej zostały przeniesione do SzOP bezpośrednio z Programu.</p> <p>To oznacza, iż projekty takie muszą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wynikać z KPOŚK, jako niespełniające wymaganych warunków zgodności z dyrektywą 2. Muszą posiadać odpowiednią wielkość aglomeracji, czyli jako priorytet 10-15 tys. RLM, a w drugiej kolejności dofinansowywania 2-10 tys. RLM. <p>Wskaźnik koncentracji nie był wprowadzony jako dodatkowy wymóg, gdyż dofinansowywane są wyłącznie te zakresy rzeczowe, które wynikają bezpośrednio z KPOŚK i które zostały zaakceptowane dla danej aglomeracji.</p> <p>W odniesieniu do wprowadzenia do SzOP i kryteriów zgodności z dokumentem jakim jest Sprawozdanie z realizacji KPOŚK Instytucja Zrządzająca nie dostrzega możliwości takiego rozwiązania ze względu na brak takich zapisów w Programie. Sprawozdanie zawiera bardziej aktualne dane dotyczące aglomeracji i mogłoby stanowić uzupełniający dokument do KPOŚK ale biorąc pod uwagę zapisy warunków w Programie stosowanie odniesienia do Sprawozdania budzi duże wątpliwości.</p> <p>Przy najbliższej zmianie Programu takie rozwiązanie (dodanie Sprawozdania jako dodatkowego dokumentu potwierdzającego zgodność projektu z KPOŚK i dyrektywą ściekową) byłoby na pewno planowane do wprowadzenia.</p>
Działanie 2.24 Rozwijanie systemu gospodarki wodno-ściekowej – ZIT, IIT				
Typ projektu B. Zwiększenie efektywności systemów zaopatrzenia w wodę i optymalizacja zużycia wody				
16.	Kwestia zgodności projektu z Programem Inwestycyjnym w zakresie poprawy jakości i ograniczania strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	MFiPR/DRP-Ib	Prośba do IZ o uwzględnienie w kryteriach wyboru projektów zgodności projektu z Programem Inwestycyjnym w zakresie poprawy jakości i ograniczania strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (PI), tj. inwestycje objęte dofinansowaniem ze środków europejskich powinny wynikać ze szczegółowego wykazu inwestycji	<p>Wyjaśnienie</p> <p>W zapisach SzOP ujęty został wymóg dotyczący zgodności dofinansowywanych projektów z Programem Inwestycyjnym. W tych zapisach jest odniesienie do podrozdziału 4.1.1 w którym w sposób opisowy są wymienione wszystkie obszary działań (14) w jakich powinny być realizowane projekty. Jest to ten sam zakres obszarów,</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			znajdującego się w załącznikach 1 i 2 powyższego dokumentu, a w przypadku konieczności oceny zasadności realizacji inwestycji niezgłoszonej w ramach realizacji PI konieczne jest wykonanie procedury opisanej na stronie 53. PI.	który jest prezentowany na stronie 51 tylko nie w wersji tabelarycznej. Beneficjent tymi zapisami jest zobowiązany do wykazania takiej zgodności we wniosku o dofinansowanie. Ten obowiązek jest sprawdzany na kryterium pn. Kwalifikowalność projektu: pkt. 4 lit. c) Czy projekt jest zgodny z warunkami wsparcia dla danego działania / typu projektu określonymi w SzOP FEM 21-27 w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru w zakresie <u>warunków wsparcia dla danego działania / typu projektu wynikających z zapisów SZOP wskazanych w części karty działania dotyczącej opisu danego działania</u> (jeśli dotyczy).

Działanie 3.1 Transport miejski – ZIT, IIT

17.	Kryterium pn. Specyficzne warunki wsparcia	Stowarzyszenie Metropolia Krakowska	<p>Pkt 1. czy w przypadku obiektu/obiektów typu „parkuj i jedź” zlokalizowane one będą w miejscach, w których zapewniona jest odpowiednia integracja ze zbiorowym transportem publicznym oraz czy w miastach powyżej 50 tys. mieszkańców będą one zlokalizowania poza obszarem zabudowy śródmiejskiej, wyznaczonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub planie ogólnym gminy</p> <p>Proponuje się ujednoczenie zapisów kryterium z SZOP w postaci wymogu powiązania z transportem zbiorowym.</p> <p>Zgodnie z zapisami SZOP dla Działania 3.1 „Parking „parkuj i jedź” to parking pełniący funkcję przesiadkową, umożliwiającą kontynuację podróży środkami komunikacji zbiorowej”. W SZOP w ww. przypadku parkingów „parkuj i jedź” jest zatem mowa o powiązaniu z transportem zbiorowym, inny zapis SZOP mówi z kolei o zapewnieniu “odpowiedniej integracji ze zbiorowym transportem publ”, w kryteriach natomiast wymogiem jest integracja ze zbiorowym transportem publicznym.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Zapis zostanie przeredagowany.</p>
18.	Kryterium pn. Specyficzne warunki wsparcia	Stowarzyszenie Metropolia Krakowska	Pkt 2. czy w przypadku obiektu / obiektów typu „parkuj i jedź” zapewniono miejsca parkingowe dla rowerów oraz miejsce dla punktu / punktów	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Wprowadzenie w SzOP FEM warunku: <i>W ramach parkingów P&R</i></p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			<p>ładowania pojazdów elektrycznych</p> <p>Proponuje się zmianę charakteru kryterium w odniesieniu do miejsca dla punktu/punktów ładowania pojazdów elektrycznych z dostępowego na dodatkowo punktowany.</p> <p>Istotą realizacji projektów przewidujących obiekty typu „parkuj i jedź” powinno być zapewnienie jak największej liczby miejsc parkingowych umożliwiających zmianę środka transportu na transport zbiorowy w jak największej liczbie lokalizacji. Obowiązkowy wymóg przewidzenia „miejsca dla punktu/punktów” (zgodnie z kryteriami) lub „punktu” (zgodnie z SZOP) ładowania pojazdów elektrycznych może stanowić istotną przeszkodę, szczególnie w przypadku mniejszych obiektów „parkuj i jedź”. Ponadto utrudnienie w realizacji warunku dostępowego tym zakresie stanowić może obecny zaawansowany stan przygotowywania przez Wnioskodawców dokumentacji technicznych pod kątem spełnienia tego elementu kryterium oraz okres oczekiwania na realizację warunków przyłączeniowych w poszczególnych projektach.</p>	<p><i>konieczne jest zapewnienie miejsc parkingowych dla rowerów oraz obowiązkowe jest zapewnienie punktu / punktów ładowania pojazdów elektrycznych” wynika z rosnącego znaczenia elektromobilności, także wśród użytkowników indywidualnych szczególnie na obszarach miejskich oraz podmiejskich, i jest elementem promowania tego typu rozwiązań wśród mieszkańców Małopolski.</i></p> <p>Budowa stacji ładowania nie wymaga pozwolenia na budowę, a jedynie zgłoszenia oraz badania technicznego przez Urząd Dozoru Technicznego.</p>
<p>Działanie 5.3 Infrastruktura kształcenia zawodowego</p> <p>Typ projektu A. wsparcie infrastruktury szkół ponadpodstawowych prowadzących kształcenie zawodowe</p>				
19.	Dodanie kryterium	DG REGIO	<p>Prosimy o dodanie kryterium: <i>Szkoły specjalne i inne instytucje, które prowadzą do segregacji lub utrzymania segregacji jakiejkolwiek grupy defaworyzowanej i/lub wykluczonej społecznie nie będą wspierane w zakresie infrastruktury i wyposażenia.</i></p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Warunek ten został zawarty w opisie działania w karcie SzOP działania 5.3 i będzie sprawdzany poprzez kryterium pn. Kwalifikowalność projektu:</p> <p>Ocenie w ramach kryterium podlega: (...)</p> <p>4. Czy projekt jest zgodny z warunkami wsparcia dla danego działania / typu projektu określonymi w SzOP FEM 21-27 w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru w zakresie: (...)</p> <p>- warunków wsparcia dla danego działania / typu projektu wynikających z zapisów SZOP w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru, wskazanych w części karty działania dotyczącej opisu danego działania (jeśli dotyczy).</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
20.	Dodanie kryterium	DG REGIO	Prosimy o dodanie kryterium, które dopilnuje warunku, że budowa nowych obiektów jest możliwa tylko w wyjątkowych sytuacjach, jedynie, gdy jest udowodniona bezwzględna potrzeba, podparta rzetelną analizą i danymi.	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Zgodnie z zapisami FEM 2021-2027 nie ma możliwości budowy nowych budynków w ramach tego działania (nawet warunkowej).</p> <p>Warunek ten został zawarty w opisie działania w karcie SzOP działania 5.3 i będzie sprawdzany poprzez kryterium pn.</p> <p>Kwalifikowalność projektu:</p> <p>Ocenię w ramach kryterium podlega: (...)</p> <p>4. Czy projekt jest zgodny z warunkami wsparcia dla danego działania / typu projektu określonymi w SzOP FEM 21-27 w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru w zakresie: (...)</p> <p>- warunków wsparcia dla danego działania / typu projektu wynikających z zapisów SZOP w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru, wskazanych w części karty działania dotyczącej opisu danego działania (jeśli dotyczy).</p>
21.	Dodanie kryterium	DG REGIO	Prosimy o dodanie kryterium sprawdzające komplementarność z działaniami miękkimi np. z EFS+, w ramach cross-financingu etc.	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Obligatoryjna komplementarność działań infrastrukturalnych zaplanowanych w ramach niniejszego działania z działaniami współfinansowanymi z EFS + w ramach działania 6.11 FEM 2021-2027 została zapewniona już na poziomie programu regionalnego.</p> <p>Natomiast komplementarność na poziomie projektu nie ma charakteru obligatoryjnego i zostanie spełniona poprzez kryterium premiujące pn.</p> <p>Komplementarność z projektami współfinansowanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus</p>
22.	Dodanie kryterium	DG REGIO	Sugerujemy premiowanie ułatwiania dostępu do działalności pozaszkolnej, dodatkowych zajęć – korzystanie z infrastruktury poza godzinami lekcyjnymi.	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Dodane zostanie kryterium premiujące pn. Wykorzystanie infrastruktury do zajęć pozalekcyjnych.</p>
23.	Kryterium pn. Dodatkowe działania na rzecz realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn	Stowarzyszenie Dobroczynne „Res Sacra Miser”	a) 2 pkt. za materiały promocyjne opracowane w opisany sposób są tak samo ważne jak 2 pkt. za realne działania infrastrukturalne (duże kosztowniejsze) lub czasochłonne (program zajęć). Czy Wnioskodawcy nie będą wykorzystywać warunku z materiałami informacyjnymi (jako najprostszego) żeby tylko	<p>Ad a) Wyjaśnienie</p> <p>W przywołanym zapisie kryterium pn. Dodatkowe działania na realizacji zasady równości kobiet o mężczyzn” <u>podano przykłady realizacji takich działań, a nie obligatoryjne sposoby ich realizacji</u>, co oznacza, że katalog jest otwarty i zależy od zakresu danego projektu.</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			<p>dostać te 2 pkt.? Sugeruje się wykreślenie warunku nr 1.</p> <p>b) Sugeruje się wskazanie: Miejsc (pokojów) wyciszeń m.in. dla osób ze spektrum z autyzmem. Z pokoju powinni móc korzystać wszystkie osoby, np. w kryzysie zdrowia psychicznego, aktualnie „przebudżcowane” itp.</p>	<p>Celowo w kryterium nie został zastosowany katalog zamknięty, aby w ten sposób nie ograniczać wnioskodawców co do sposobu podejścia do tych zagadnień. Rekomendujemy <u>utrzymanie przykładowo</u> opracowania informacji, materiałów promocyjnych, popularyzujące rolę kobiet w sferze nauki i innowacji oraz rolę mężczyzn w zawodach związanych z opieką nad osobami zależnymi, mając na uwadze, że tego rodzaju działania świadomościowe w obszarze edukacji mogą być nie mniej ważne, niż rozwiązania stricte infrastrukturalne.</p> <p>Ad b) Uwaga uwzględniona</p> <p>Zapis zostanie prerredagowany.</p>
Działanie 5.6 Infrastruktura opieki				
Typ projektu A. infrastruktura związana z zapewnieniem opieki osobom wymagającym wsparcia ze względu na wiek lub niepełnosprawność lub choroby przewlekłe				
24.	Uwaga o charakterze ogólnym	DG REGIO	Ogłaszając nabory na wnioski, prosimy aby tytuł konkursu odzwierciedlał ich cele. Czyli np. „Rozwój środowiskowych form wsparcia” albo (jeśli konkurs ma szerszy zakres) „Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji poprzez inwestycje w infrastrukturę społeczną”.	Uwaga uwzględniona Zmieniono nazwę działania na następującą: „Infrastruktura opieki w społeczności lokalnej”
25.	Kryterium pn. Kwalifikowalność wnioskodawcy	DG REGIO	Propozycja doprecyzowania kryterium w następujący sposób: 1. <i>Czy projekt dotyczy typu beneficjenta wskazanego w Programie FEM 2021-2027 oraz w polach typ beneficjenta oraz w opisie działania w SzOP w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru dla danego działania / typu projektu,</i>	Wyjaśnienie Katalog beneficjentów w danym działaniu jest określany dopiero na poziomie SzOP, w FEM 2021-2027 wskazane są tylko główne grupy docelowe, natomiast nie ma wymienionych beneficjentów (zgodnie ze wzorem programu)
26. W	Kryterium pn. Kwalifikowalność wnioskodawcy i partnerów	DG REGIO	Propozycja doprecyzowania kryterium w następujący sposób: 1. <i>Czy projekt dotyczy typu beneficjenta wskazanego w Programie FEM 2021-2027 oraz w polach typ Beneficjenta oraz w opisie działania w SzOP w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru dla danego Działania / Typu projektu,</i>	Wyjaśnienie Katalog beneficjentów w danym działaniu jest określany dopiero na poziomie SzOP, w FEM 2021-2027 wskazane są tylko główne grupy docelowe, natomiast nie ma wymienionych beneficjentów (zgodnie ze wzorem programu)
27.	Kryterium pn. Zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii	DG REGIO	Propozycja doprecyzowania kryterium w następujący sposób:	Wyjaśnienie Kryterium ma charakter horyzontalny i jest stosowane w takim

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
	<i>Europejskiej</i>		<p>Ocenie w ramach kryterium podlega zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności art. 21, z dnia 26 października 2012 r. w zakresie odnoszącym się do sposobu realizacji, zakresu projektu i wnioskodawcy.</p> <p>W kontekście tego specyficznego obszaru zależy nam aby wnioskodawca wiedział które artykuły są kluczowe dla tego konkretnego obszaru. Bardzo prosimy o dodanie odniesień do artykułów.</p>	<p>samym brzmieniu do wszystkich pakietów kryteriów zgodnie z horyzontalnym zaleceniami KE (e-mail z dnia 17.04.2023r. od p. Cinzi Masina)</p> <p>Zgodnie z rekomendacją KE nie przypisujemy konkretnych artykułów Karty i Konwencji, aby zachować ogólne brzmienie zgodności z całością aktów prawnych: W przeciwnym razie Instytucja Zarządzająca może być narażona na ryzyko, gdy służby audytowe zweryfikują, na jakiej podstawie dokonano tego wyboru przez Instytucję Zarządzającą, a następnie w jaki sposób IZ sprawdziła projekt pod tym kątem, dlaczego w jednym zbiorze zasad był jeden katalog, a w innym w przypadku innych zaproszeń itp. W związku z tym zalecamy, aby nie definiować tych odpowiednich artykułów i utrzymywać ogólny poziom zgodności z Kartą i Konwencją.</p>
28.	Kryterium pn. Zgodność projektu z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych	DG REGIO	<p>Propozycja doprecyzowania kryterium w następujący sposób:</p> <p>Ocenie w ramach kryterium podlega zgodność projektu z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych, w szczególności art. 5 i 19 oraz Komentarzem nr 5, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. w zakresie odnoszącym się do sposobu realizacji, zakresu projektu i wnioskodawcy.</p> <p>W kontekście tego specyficznego obszaru zależy nam aby wnioskodawca wiedział które artykuły są kluczowe dla tego konkretnego obszaru. Bardzo prosimy o dodanie odniesień do konkretnych artykułów.</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Kryterium ma charakter horyzontalny i jest stosowane w takim samym brzmieniu do wszystkich pakietów kryteriów zgodnie z horyzontalnym zaleceniami KE (e-mail z dnia 17.04.2023r. od p. Cinzi Masina)</p> <p>Zgodnie z rekomendacją KE nie przypisujemy konkretnych artykułów Karty i Konwencji, aby zachować ogólne brzmienie zgodności z całością aktów prawnych: W przeciwnym razie Instytucja Zarządzająca może być narażona na ryzyko, gdy służby audytowe zweryfikują, na jakiej podstawie dokonano tego wyboru przez Instytucję Zarządzającą, a następnie w jaki sposób IZ sprawdziła projekt pod tym kątem, dlaczego w jednym zbiorze zasad był jeden katalog, a w innym w przypadku innych zaproszeń itp. W związku z tym zalecamy, aby nie definiować tych odpowiednich artykułów i utrzymywać ogólny poziom zgodności z Kartą i Konwencją.</p>
29.	Kryterium pn. Zgodność projektu z zasadą deinstytucjonalizacji	DG REGIO	<p>Prosimy o dodanie elementów, które zagwarantują wdrożenie właściwego rodzaju projektów w kontekście zasady DI (w tekście sugerujemy przykładową treść).</p> <p>Ocenie w ramach kryterium podlega czy projekt jest zgodny z horyzontalną zasadą deinstytucjonalizacji usług, tzn. dotyczy wyłącznie infrastruktury placówek świadczących usługi w społeczności</p>	<p>Uwaga uwzględniona/ wyjaśnienie</p> <p>Kryterium zostanie częściowo doprecyzowane w sposób następujący:</p> <p>„Ocenie w ramach kryterium podlega czy projekt jest zgodny z horyzontalną zasadą deinstytucjonalizacji usług, tzn. projekt nie przewiduje inwestycji w infrastrukturę ani wyposażenie w sprzęt placówek świadczących instytucjonalną całodobową opiekę</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			<p>lokalnej a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi.</p> <p>Usługi świadczone w społeczności lokalnej to usługi społeczne lub zdrowotne umożliwiające osobom niezależne życie w środowisku lokalnym, a dzieciom życie w bezpiecznej rodzinie. Usługi te zapobiegają odizolowaniu osób od rodziny lub społeczności lokalnej oraz umożliwiają podtrzymywanie więzi rodzinnych i sąsiedzkich.</p> <p>Są to usługi świadczone w sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby) b) umożliwiający odbiorcom tych usług kontrolę nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą c) zapewniający, że odbiorcy usług nie są odizolowani od ogółu społeczności lub nie są zmuszeni do mieszkania razem d) gwarantujący, że wymagania organizacyjne nie mają pierwszeństwa przed indywidualnymi potrzebami osoby z niej korzystającej. <p>Warunki, o których mowa w lit. a–d, muszą być spełnione łącznie.</p> <p>Projekt nie przewiduje inwestycji w infrastrukturę ani doposażenie w sprzęt placówek świadczących instytucjonalną całodobową opiekę długoterminową.</p> <p>Opiekę instytucjonalną należy rozumieć jako usługi świadczone w sposób niezgodny z zapisami KPON, na przykład:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) w placówce opiekuńczo-pobytovej, czyli placówce wieloosobowego, całodobowego pobytu i opieki, w której spełniona jest co najmniej jedna z poniższych przesłanek: – / – usługi nie są świadczone w sposób 	<p>długoterminową oraz dotyczy wyłącznie wsparcia infrastruktury służącej rozwojowi usług świadczonych w społeczności lokalnej.</p> <p>Usługi świadczone w społeczności lokalnej to usługi świadczone w sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> c) zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby); d) umożliwiający odbiorcom tych usług kontrolę nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą; e) zapewniający, że odbiorcy usług nie są odizolowani od ogółu społeczności lub nie są zmuszeni do mieszkania razem; f) gwarantujący, że wymagania organizacyjne nie mają pierwszeństwa przed indywidualnymi potrzebami osoby z niej korzystającej. <p>Ww. warunki mają być spełnione łącznie.</p> <p>Ocena będzie prowadzona w oparciu o informacje przedstawione przez Wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie projektu.”</p> <p>Natomiast pozostała część rekomendacji KE dot. przykładów opieki instytucjonalnej zostanie zawarta w regulaminie konkursu.</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			<p><i>zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby);</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>– wymagania organizacyjne mają pierwszeństwo przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców;</i> <i>– mieszkańcy nie mają wystarczającej kontroli nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą w zakresie funkcjonowania w ramach placówki;</i> <i>– mieszkańcy są odizolowani od ogółu społeczności lub zmuszeni do mieszkania razem;</i> <p><i>b) w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym w rozumieniu Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub w innej placówce wieloosobowego, całodobowego pobytu lub opieki;</i></p> <p><i>c) w placówce interwencyjnego zakwaterowania (m.in. noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych, ogrzewalnie).</i></p> <p><i>Opieka instytucjonalna realizowana jest w szczególności w takich instytucjach jak:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>a) dom pomocy społecznej, o którym mowa w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;</i> <i>b) zakład opiekuńczo-leczniczy i zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, o których mowa w Ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.</i> 	
30.	Dodanie kryterium	DG REGIO	<p>Dodanie kryterium pn. Przeciwdziałanie segregacji</p> <p><i>Ocenie podlega czy zaplanowane w projekcie działania nie będą przyczyniać się do segregacji,</i></p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>W ramach niniejszego działania wspierana będzie infrastruktura/ wyposażenie w sprzęt placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej w postaci usług opiekuńczych dla osób</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			<i>izolowania ani utrzymywania segregacji społecznej lub przestrzennej.</i>	wymagającym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w szczególności ze względu na wiek oraz niepełnosprawność zgodnie z zasadą deinstytucjonalizacji zgodnie z analizą potrzeb (zgodnie z zapisami SzOP) Przedmiotem wsparcia w niniejszym działaniu nie jest infrastruktura mieszkań wspomaganych ani treningowych (znajdą się one w oddzielnym działaniu) w związku z tym nie ma tutaj zastosowania niniejszy zapis.
31.	Dodanie kryterium	DG REGIO	<p>Dodanie kryterium pn. Zgodność projektu z analizą potrzeb</p> <p>Ocenie podlega czy zaplanowane w ramach projektu działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zostały poprzedzone analizą dostępnych form świadczenia usług (tj. instytucjonalnych, środowiskowych i w rodzinie). <p>Analiza musi zostać przeprowadzona w ujęciu terytorialnym (np. dla obszaru danej gminy lub powiatu), uwzględnić trendy demograficzne, poziom dostępności infrastruktury planowanej do wsparcia w ramach projektu oraz być zgodna z Regionalnym planem rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji dla województwa małopolskiego na lata 2023-2025.</p> <p>Analiza może zostać przeprowadzona, np. w oparciu o (prosimy wskazać ew. dokumenty, analizy dostępne dla województwa wraz z linkami) przy uwzględnieniu ewentualnej konieczności aktualizacji danych w nich zawartych, np. na podstawie aktualnych danych GUS;</p> <ul style="list-style-type: none"> - uwzględniają indywidualne potrzeby jednostek, które będą odbiorcami usług (w tym preferowane przez nich opcje opieki); - zapewniają preferowane przez odbiorców usług opcje opieki, w sytuacji gdy nie są one dostępne? 	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Zaproponowany warunek został zawarty w opisie działania w karcie SzOP działania 5.6 i będzie sprawdzany poprzez kryterium pn. Kwalifikowalność projektu:</p> <p>Ocenie w ramach kryterium podlega: (...)</p> <p>4. Czy projekt jest zgodny z warunkami wsparcia dla danego działania / typu projektu określonymi w SzOP FEM 21-27 w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru w zakresie: (...)</p> <p>- warunków wsparcia dla danego działania / typu projektu wynikających z zapisów SZOP w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru, wskazanych w części karty działania dotyczącej opisu danego działania (jeśli dotyczy).</p> <p>Zapis w SzOP działania 5.6:</p> <p>Przygotowanie projektu powinno być poprzedzone analizą terytorialną dostępnych form świadczenia usług (tj. instytucjonalne, środowiskowe i w rodzinie) oraz uwzględniać indywidualne potrzeby jednostek, które będą odbiorcami usług (w tym preferowane przez nich opcje opieki nieinstytucjonalnej). Jeśli opcje preferowane przez odbiorców usług nie są dostępne, priorytetem powinno być ich zapewnienie.</p> <p>Planowana interwencja ma odpowiadać na wyzwania i deficyty określone w „Regionalnym Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Małopolskiego na lata 2023 - 2025 z perspektywą do 2030”, który jest narzędziem koordynacji działań na rzecz deinstytucjonalizacji usług społecznych w regionie.</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
32.	Dodanie kryterium	DG REGIO	<p>Dodanie kryterium pn. Usługi w mieszkaniach</p> <p>Ocenie podlega czy projekt dot. mieszkalnictwa jest zgodny z zasadami deinstytucjonalizacji, a w szczególności z art. 5 i 19 KPON?</p> <p>Mieszkania treningowe, mieszkania wspomagane oraz mieszkania z usługami/ze wsparciem nie mogą być zlokalizowane na nieruchomości, na której znajduje się placówka opieki instytucjonalnej.</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>W ramach niniejszego działania wspierana będzie infrastruktura/ wyposażenie w sprzęt placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej w postaci usług opiekuńczych dla osób wymagającym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w szczególności ze względu na wiek oraz niepełnosprawność zgodnie z zasadą deinstytucjonalizacji zgodnie z analizą potrzeb (zgodnie z zapisami SzOP)</p> <p>Przedmiotem wsparcia w niniejszym działaniu nie jest infrastruktura mieszkań wspomaganych ani treningowych (znajdą się one w oddzielnym działaniu 5.9) w związku z tym nie ma tutaj zastosowania niniejszy zapis.</p>
33.	Dodanie kryterium	DG REGIO	<p>Dodanie kryterium pn. Komplementarność z EFS+</p> <p>Ocenie podlega czy inwestycje są komplementarne względem działań zaprogramowanych ze środków EFS + w szczególności w zakresie usług społecznych towarzyszących mieszkalnictwu chronionemu tj. specjalistycznych usług służących zwiększeniu samodzielności, zaradności życiowej i integracji społecznej.</p> <p>W przypadku mieszkań chronionych dedykowanych osobom w kryzysie bezdomności działaniem komplementarnym działaniem z zakresu EFS+ będzie zastosowanie modelu wychodzenia z bezdomności „Housing first – najpierw mieszkanie.</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>W ramach niniejszego działania wspierana będzie infrastruktura/ wyposażenie w sprzęt placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej w postaci usług opiekuńczych dla osób wymagającym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w szczególności ze względu na wiek oraz niepełnosprawność zgodnie z zasadą deinstytucjonalizacji zgodnie z analizą potrzeb (zgodnie z zapisami SzOP)</p> <p>Przedmiotem wsparcia w niniejszym działaniu nie jest infrastruktura mieszkań wspomaganych ani treningowych (znajdą się one w oddzielnym działaniu) w związku z tym nie ma tutaj zastosowania niniejszy zapis.</p>
34.	Dodanie kryterium	DG REGIO	<p>Dodanie kryterium pn. Powiązanie projektu z działaniami miękkimi</p> <p>Ocenie podlega czy wnioskodawca wykazał jakie usługi społeczne będą dostępne dla osób objętych wsparciem w ramach projektu infrastrukturalnego?</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Zostanie dodane nowe kryterium w tym względzie lub rozszerzenie zapisu w istniejącym.</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
35.	Kryterium pn.: Zgodność projektu z zasadą deinstytucjonalizacji	MFiPR	<p>W definicji kryterium wskazano, że „Ocenie ramach kryterium podlega czy projekt jest zgodny z horyzontalną zasadą deinstytucjonalizacji usług, tzn. projekt nie przewiduje inwestycji w infrastrukturę ani doposażenie w sprzęt placówek świadczących całodobową opiekę długoterminową”.</p> <p>Zwracamy jednak uwagę, że nie każda placówka świadcząca całodobową opiekę długoterminową będzie placówką świadcząca opiekę instytucjonalną czyli niezgodną z zasadą deinstytucjonalizacji.</p> <p>Sugerujemy więc przeformułowanie uzasadnienia kryterium.</p> <p>Uzasadnienie: Zapewnienie zgodności z zasadą deinstytucjonalizacji.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Zapis zostanie zmieniony.</p>
36.	Kryterium pn.: Wpływ projektu na Obszary Strategicznej Interwencji	Stowarzyszenie Metropolia Krakowska	<p>Ocenie podlegać będzie wpływ projektu na Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) wskazane w krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego (KSRR) oraz Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” (SRWM) tj. miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze.</p> <p><u>Sugerowane brzmienie:</u></p> <p>„Ocenie podlegać będzie wpływ projektu na Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) wskazane w krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego (KSRR) oraz Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” (SRWM) tj. miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, gminy zmarginalizowane, obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia, miejscowości uzdrowiskowe, gminy, na terenie których zlokalizowany jest obszar prawnie chroniony oraz miasta i gminy współpracujące w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych (warunkiem wsparcia będzie formalne zawiązanie współpracy).”</p> <p>W opisie kryterium wskazano preferencje dla OSI, przy czym nie zostały uwzględnione wszystkie typy OSI określone w SRWM.</p> <p>SRWM wskazuje na zwiększenie katalogu OSI w stosunku do KSRR, tj. oprócz miast średnich</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Kryterium zostanie uzupełnione o kategorię „gminy zmarginalizowane” zgodnie z brzmieniem przyjętym już przez KM w poprzednich pakietach kryteriów współfinansowanych zarówno z EFRR jak i EFS+.</p> <p>Pozostałe rekomendowane kategorie OSI tj. obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia, miejscowości uzdrowiskowe, gminy, na terenie których zlokalizowany jest obszar prawnie chroniony oraz miasta i gminy współpracujące w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych (warunkiem wsparcia będzie formalne zawiązanie współpracy) mają zapewnione oddzielnie zaprogramowane działania z wydzieloną na nie pulą środków finansowych w ramach FEM 2021-2027, tj.</p> <ul style="list-style-type: none"> obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia – dodatkowe środki w ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji - priorytet 8. Fundusze europejskie dla sprawiedliwej transformacji Małopolski Zachodniej, miejscowości uzdrowiskowe – działanie 7.5 IIT- Obszary uzdrowiskowe gminy, na terenie których zlokalizowany jest obszar prawnie chroniony – działanie 2.14 ochrona różnorodności biologicznej, miasta i gminy współpracujące w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF) – poszczególne działania w ramach instrumentów terytorialnych (ZIT, IIT, RLKS), w

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			<p>tracących funkcje społ.-gosp. i gmin zmarginalizowanych, jako OSI województwa małopolskiego wymienia się również:</p> <p>g) miasta i gminy współpracujące w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych (warunkiem wsparcia będzie formalne zawiązanie współpracy);</p> <p>h) obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia;</p> <p>i) gminy zmarginalizowane – wynikające z SOR / KSRR 2030 lub z rozszerzonej analizy regionalnej (razem 62 gminy);</p> <p>j) miejscowości uzdrowiskowe;</p> <p>k) gminy, na terenie których zlokalizowany jest obszar prawnie chroniony (tj. park narodowy, park krajobrazowy lub obszar Natura 2000).</p> <p>W SRWM przewiduje się również uruchomienie specjalnego mechanizmu wsparcia projektów realizowanych z poziomu RPO WM 20212027. Mechanizm ten powinien opierać się na budowaniu partnerstw na rzecz realizacji wspólnych i kompleksowych projektów z zakresu m.in. ochrony dziedzictwa kulturowego, podtrzymywania lokalnych tradycji, turystyki i promocji regionu, budowy ścieżek rowerowych czy rewitalizacji miast i odnowy wsi, czemu winien służyć zapis niniejszego kryterium. Niemniej, konieczne jest rozwinięcie katalogu OSI w kryterium zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa</p>	<p>tym instrument ZIT jest zastosowany dla miejskich obszarów funkcjonalnych miast średnich tracących funkcje społeczno-gosp. oraz MOF ośrodka wojewódzkiego – Krakowa, wskazanych w SRW jako OSI o znaczeniu regionalnym (6 MOF).</p>
37.	Kryterium pn. <i>Dostęp do infrastruktury opieki</i>	Stowarzyszenie Metropolia Krakowska	<p>W ramach kryterium ocenie podlega, czy projekt przewiduje wsparcie infrastruktury opieki na terenie gminy, w której liczba osób objętych usługami opiekuńczymi, usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania, w tym usługami specjalistycznymi, a także specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie przekracza 10 osób.</p> <p>Oraz zapis dotyczący przyznania 5 punktów.</p> <p>Sugerowany zapis: „W ramach kryterium ocenie podlega, czy projekt przewiduje wsparcie infrastruktury opieki na terenie</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Kryterium wynika z „Regionalnego Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Małopolskiego na lata 2023 - 2025 z perspektywą do 2030” (RPDI), opracowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, który to dokument jest narzędziem koordynacji działań na rzecz deinstytucjonalizacji usług społecznych w regionie.</p> <p>Kryterium zostało także zastosowane w działaniu 6.21 FEM 2021-2027, współfinansowanym ze środków EFS + które dotyczy rozwoju usług opiekuńczych w środowisku lokalnym, tak, aby usług i infrastruktura opieki były wobec siebie komplementarne. Docelowo zaś zgodnie RPDI działania te mają skutkować likwidacji „białych</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			<p>gminy, w której udział osób objętych usługami opiekuńczymi, usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania, w tym usługami specjalistycznymi, a także specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ogóle mieszkańców gminy jest wyższa niż średnia dla całego Województwa”.</p> <p>Sugeruje się odejście od wskazania liczby nominalnej, tj. liczby osób objętych usługami opiekuńczymi, gdyż nie koreluje ona z miarodajnymi i porównywalnymi wskaźnikami, uwzględniającymi specyfikację gminy, w tym jej populację i dostępność innych usług zapewniających wsparcie w codziennym funkcjonowaniu (np. Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej).</p> <p>Proponowanym wskaźnikiem umożliwiającym racjonalną analizę porównawczą oraz wyłonienie Gmin, w których rozwijana będzie infrastruktura opieki jest udział osób objętych usługami opiekuńczymi, usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania, w tym usługami specjalistycznymi, a także specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ogóle mieszkańców gminy w porównaniu do średniej wartości wskaźnika dla całego Województwa – preferencja gmin, gdzie wskaźnik jest wyższy niż w WM.</p> <p>Dodatkowo, obecne brzmienie kryterium preferuje JST na terenie których nie realizuje się lub realizuje w niewielkiej skali usługi opiekuńcze. Niezbędne jest, aby wdrażane interwencje były zgodnie z zasadą deinstytucjonalizacji oraz odpowiadały na realne zapotrzebowanie i jego skalę, w związku z czym zasadne wydaje się wskazanie gmin, w których udział osób objętych usługami w ogóle populacji jest wysoki, jako preferowanych realizatorów projektów, co umożliwi świadczenie bardziej skoordynowanych i efektywnych kosztowo usług opiekuńczych w placówce dziennej</p>	<p>plam” w tym obszarze czyli gmin, gdzie te usługi nie są w ogóle świadczone bądź świadczone nominalnie tylko max. 10 osobom włącznie.</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			(jako 2 etapu rozwoju usług społecznych w JST). Gminy, w których skala świadczenia usług jest niska (m.in. z powodu braku specjalistów na swoim obszarze) winny być z kolei szczególnymi odbiorcami i realizatorami projektów umożliwiającymi wzmacnianie kadry realizatorów usług oraz zwiększanie liczby beneficjentów usług (jako 1 etap rozwoju usług społecznych w JST).	
Działanie 5.17 Infrastruktura regionalnych instytucji kultury Typ projektu A. infrastruktura regionalnych instytucji kultury				
38.	Dodanie wymogu dot. infrastruktury drogowej (w tym parkingów)	DG REGIO	Prosimy o odzwierciedlenie w kryteriach zastrzeżenia z programu, że inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi) nie będą wspierane, chyba że stanowią nieodłączny element większego projektu, nie są one dominującym elementem tego projektu a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych. W miastach projekty te nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz w odniesieniu do istniejących - zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego.	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Kwestia zastrzeżenia inwestycji w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingów) została opisana w SZOP, gdzie uwzględniono także wiele innych warunków, niezbędnych do prawidłowej realizacji inwestycji.</p> <p>Wszystkie warunki wynikające z SZOP i programu FEM będą badane na etapie oceny formalnej tj. na <i>Kwalifikowalności projektu</i>, gdzie badamy m.in:</p> <p><i>Czy projekt jest zgodny z warunkami wsparcia dla danego działania / typu projektu określonymi w SzOP FEM 21-27 w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru w zakresie.</i></p> <p><i>Czy projekt jest zgodny z programem FEM 2021-2027 i wpisuje się w typy projektów wskazane dla danego działania, zgodnie z SzOP w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru.</i></p> <p>Biorąc pod uwagę powyższe nie ma potrzeby formułowania odrębnego kryterium, gdyż jest już ono zbadane na etapie oceny formalnej.</p> <p>Kryteria odwołujące się do zgodności zapisów wniosku z SZOP zostały sformułowane zgodnie z zapisami Wytycznych dotyczących wyboru projektów na lata 2021-2027 z dnia 12.10 2022 r. Rozdział 4 tych wytycznych w pkt 12 wskazuje, iż w treści kryterium musi być precyzyjnie wskazane z jaką częścią SzOP badana będzie zgodność projektu oraz jaka wersja dokumentu będzie brana pod uwagę. Pozwala to potencjalnym wnioskodawcom na sięgnięcie do wskazanego dokumentu i przygotowanie projektu zgodnie z jego treścią. Wytyczne ani inny dokument systemu wdrażania nie obligują do przepisywania treści SzOP do definicji kryteriów, co zresztą wydaje się logiczne i słuszne – inaczej sens przygotowywania</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
				<p>takiego dokumentu przez IZ FEM byłby wątpliwy. Dodatkowo należy podkreślić, iż SzOP jest dokumentem przygotowywanym przez IZ FEM i opiniowanym przez MFIPR jako instytucje koordynującą. Dokument ten nie podlega zatwierdzeniu przez KM.</p> <p>Czym innym są kryteria wyboru projektów – o nich decyduje w pełni KM.</p> <p>Jednocześnie rolą kryteriów nie jest definiowanie zakresu możliwych działań w ramach priorytetów, a kwestia programowania leży po stronie IZ, nie jest to funkcja przypisana członkom KM.</p> <p>Podkreślić należy także, iż źródłem szczegółowych informacji na temat danego naboru jest regulamin naboru projektów, który w sposób przystępny i kompleksowy zbiera i doprecyzowuje wszystkie informacje i warunki niezbędne wnioskodawcom do przygotowania ich projektów.</p> <p>Jednocześnie, rozwiązanie zastosowane w kryteriach w odniesieniu do badania zgodności projektu z SzOP z powodzeniem stosowane jest od lat nie tylko w naszym województwie, ale we wszystkich regionach oraz na poziomie programów krajowych.</p>
39.	<p>Kryterium pn. Kwalifikowalność wnioskodawcy</p>	<p>DG REGIO</p>	<p>Propozycja doprecyzowania kryterium w następujący sposób:</p> <p>w pkt. 6</p> <p>- <i>Wsparcie polityki spójności będzie udzielane wyłącznie projektom i, beneficjentom, którzy przestrzegają przepisów antydyskryminacyjnych, o których mowa powyżej.</i></p> <p>- <i>W przypadku, gdy wnioskodawca i/lub partner podjął działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, a następnie podjął skuteczne działania naprawcze kryterium uznaje się za spełnione.</i></p> <p>- <i>Stwierdzenie, iż wnioskodawca i /lub partner nie przestrzega przepisów antydyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady nr 2021/1060 skutkuje niespełnieniem kryterium.</i></p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>W zestawie kryteriów do 5. 17 funkcjonuje:</p> <p>Kwalifikowalność wnioskodawcy oraz Kwalifikowalność partnerów. Dla każdego z tych kryteriów sformułowano odrębne zapisy, które uwzględniają m.in. kwestię <i>przepisów antydyskryminacyjnych.</i></p> <p>Nie ma potrzeby uzupełniać zapisów w kryterium <i>Kwalifikowalność wnioskodawcy</i> o kwestie związane z partnerem, gdyż zostały one opisane w odrębnym kryterium <i>Kwalifikowalność partnerów.</i></p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
40.	Kryterium pn. Kwalifikowalność projektu	DG REGIO	Sugerujemy zapewnić pełną dostępność do obiektu dla mieszkańców i turystów (można ustalić jakieś minimum np. X dni w tyg. X godzin).	Uwaga uwzględniona Kwestia zapewnienia ogólnodostępności zostanie opisana w SZOP oraz szczegółowo doprecyzowana na etapie regulaminu konkursu (ile godzin w tygodniu itd.) Wszystkie warunki wynikające z SZOP i programu FEM będą badane na etapie oceny formalnej tj. na <i>Kwalifikowalności projektu</i> , gdzie badamy m.in: <i>Czy projekt jest zgodny z warunkami wsparcia dla danego działania / typu projektu określonymi w SzOP FEM 21-27 w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru w zakresie.</i>
41.	Kryterium pn. Analiza zapotrzebowania na ofertę kulturalną	DG REGIO	Według nas powinno być to obowiązkowe kryterium a wart. 0 oznaczająca brak zapotrzebowania na ofertę kulturalną powinna wykluczać projekt z możliwości dofinansowania.	Uwaga uwzględniona W ramach autopoprawki na posiedzeniu KM w dniach 7-8 lutego br., kryterium punktowe zostanie zmienione na logiczne TAK/NIE - 0 pkt eliminuje projekt z dalszej oceny.
42.	Propozycja oddania nowego kryterium pn.: Dodatkowe działania na rzecz realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn	Stowarzyszenie Dobroczynne „Res Sacra Miser”	Czy tutaj (wzorem kryteriów 5.3a dot. infrastruktury kształcenia zawodowego) nie można w jakiś sposób wprowadzić dodatkowych kryteriów „ Dodatkowe działania na rzecz realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn ” (stworzenie pomieszczenia/przestrzeni w celu zapewnienia opieki dzieciom w trakcie zajęć rodziców, pokoju umożliwiającego przewijanie i karmienie dziecka, lub utworzenie tzw. „komfortki” czyli miejsca do wykonania zabiegów higienicznych i odpoczynku dla dorosłych osób z niepełnosprawnościami lub utworzenie tzw. miejsc (pokojów) wyciszeń dla osób ze spektrum autyzmu.	Uwaga uwzględniona Kryterium w poniższym brzmieniu zostanie uwzględnione w ramach autopoprawki na posiedzeniu KM w dniach 7-8 lutego br.: Nazwa kryterium: „Dodatkowe działania na rzecz realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn” (waga 1) <i>W ramach kryterium premiowane będą projekty, w ramach których prowadzone będą działania wspierające równość szans kobiet i mężczyzn i zapobiegające dyskryminacji.</i> 1 pkt - przyznaje się gdy Wnioskodawca zaplanował w projekcie rozwiania na rzecz zapewniania równości szans kobiet i mężczyzn oraz zapobieganiu dyskryminacji np. poprzez stworzenie pomieszczenia/przestrzeni w celu zapewnienia opieki dzieciom, pokoju umożliwiającego przewijanie i karmienie dziecka, lub utworzenie tzw. „komfortki” czyli miejsca do wykonania zabiegów higienicznych i odpoczynku dla dorosłych osób z niepełnosprawnościami lub utworzenie tzw. miejsc (pokojów) wyciszeń dla osób ze spektrum autyzmu. <i>0 pkt – przyznaje się, gdy projekt nie spełnia ww. warunku</i> <i>Kryterium nie ma zastosowania w projektach, które zostały uznane za neutralne w stosunku do zasady równości kobiet i mężczyzn.</i> <i>Przyznanie 0 punktów nie eliminuje projektu z oceny.</i>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
43.	Dodanie wymogu dot. infrastruktury drogowej (w tym parkingów)	MFiPR/DRP-KS	Prośba o dodanie kryterium, które będzie weryfikowało, czy inwestycje zakładające budowę nowej infrastruktury - inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym parkingi) będą wspierane wyłącznie, gdy stanowią nieodłączny i niedominujący element większego projektu, a ich koszt kwalifikowalny nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych operacji. W miastach projekty te nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów ani zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego.	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Kwestia zastrzeżenia inwestycji w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingów) została opisana w SZOP, gdzie uwzględniono także wiele innych warunków, niezbędnych do prawidłowej realizacji inwestycji.</p> <p>Wszystkie warunki wynikające z SZOP i programu FEM będą badane na etapie oceny formalnej tj. na <i>Kwalifikowalności projektu</i>, gdzie badamy m.in:</p> <p><i>Czy projekt jest zgodny z warunkami wsparcia dla danego działania / typu projektu określonymi w SzOP FEM 21-27 w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru w zakresie.</i></p> <p><i>Czy projekt jest zgodny z programem FEM 2021-2027 i wpisuje się w typy projektów wskazane dla danego działania, zgodnie z SzOP w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru.</i></p> <p>Biorąc pod uwagę powyższe nie ma potrzeby formułowania odrębnego kryterium, gdyż jest już ono zbadane na etapie oceny formalnej.</p> <p>Kryteria odwołujące się do zgodności zapisów wniosku z SZOP zostały sformułowane zgodnie z zapisami Wytycznych dotyczących wyboru projektów na lata 2021-2027 z dnia 12.10 2022 r. Rozdział 4 tych wytycznych w pkt 12 wskazuje, iż w treści kryterium musi być precyzyjnie wskazane z jaką częścią SzOP badana będzie zgodność projektu oraz jaka wersja dokumentu będzie brana pod uwagę. Pozwala to potencjalnym wnioskodawcom na sięgnięcie do wskazanego dokumentu i przygotowanie projektu zgodnie z jego treścią. Wytyczne ani inny dokument systemu wdrażania nie obligują do przepisywania treści SzOP do definicji kryteriów, co zresztą wydaje się logiczne i słuszne – inaczej sens przygotowywania takiego dokumentu przez IZ FEM byłby wątpliwy. Dodatkowo należy podkreślić, iż SzOP jest dokumentem przygotowywanym przez IZ FEM i opiniowanym przez MFiPR jako instytucje koordynującą. Dokument ten nie podlega zatwierdzeniu przez KM.</p> <p>Czym innym są kryteria wyboru projektów – o nich decyduje w pełni KM.</p> <p>Jednocześnie rolą kryteriów nie jest definiowanie zakresu możliwych działań w ramach priorytetów, a kwestia programowania leży po stronie IZ, nie jest to funkcja przypisana członkom KM.</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
				<p>Podkreślić należy także, iż źródłem szczegółowych informacji na temat danego naboru jest regulamin naboru projektów, który w sposób przystępny i kompleksowy zbiera i doprecyzowuje wszystkie informacje i warunki niezbędne wnioskodawcom do przygotowania ich projektów.</p> <p>Jednocześnie, rozwiązanie zastosowane w kryteriach w odniesieniu do badania zgodności projektu z SzOP z powodzeniem stosowane jest od lat nie tylko w naszym województwie, ale we wszystkich regionach oraz na poziomie programów krajowych.</p>
<p>Działanie 6.4 Działania na rzecz poprawy sytuacji osób na rynku pracy Typ projektu A. Kompleksowe wsparcie osób w celu poprawy sytuacji na rynku pracy</p>				
44.	<p>Kryterium Kwalifikowalność wnioskodawcy i partnerów (jeśli dotyczy) 1. w odniesieniu do beneficjenta i partnerów (jeśli dotyczy) projekt dotyczy typu beneficjenta wskazanego w polach typ beneficjenta oraz w opisie działania w SZOP w wersji aktualnej na dzień ogłoszenia naboru dla danego Działania / Typu projektu (warunek musi zostać spełniony zarówno dla beneficjenta, jak i partnerów)</p>	DG EMPL	<p>W SZOPie znajduje się informacja, że cross-financing wynosi 0%. W takim razie jaki jest cel użycia poniższych wskaźników?</p> <p>WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Wskazane u uwadze wskaźniki mogą być realizowane w ramach danego naboru nawet jeśli nie przewidziano z góry cross-financingu w ramach działania w SZOP, gdyż nie wszystkie racjonalne usprawnienia o których mowa w definicji wskaźnika mieszczą się w definicji cross- financingu (np. usprawnienie - tłumacz języka migowego), podobnie jak nie wszystkie dostosowania w obiekcie muszą stanowić cross-financing (zgodnie z definicją CF).</p>
45.	<p>Kryterium pn.: Kwalifikowalność projektu 1. projekt jest zgodny z programem FEM 2021-2027 i wpisuje się w typy projektów wskazane dla danego działania, zgodnie z SZOP w wersji aktualnej na dzień ogłaszania naboru i regulaminem</p>	DG EMPL	<p>Sugerujemy, aby w momencie omawiania fiszki przed KM przyjęta wcześniej (w ramach możliwości) została wersja SZOP, w której znajduje się opis tego działania ponieważ kryteria bardzo silnie opierają się na treści SZOPa. Trudno jest omawiać np. Grupy docelowe czy możliwe aktywności nie znając ostatecznej listy obu kwestii, która znajduje się w SZOPie. Tym bardziej, że w programie jest tylko jedno zdanie na temat tego działania: Dopuszcza się także możliwość realizacji działań na rzecz osób pracujących.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uprzejmie wyjaśniamy, że każdorazowo przedstawienie projektu kryteriów dla danego Działania i typu projektu jest poprzedzone podczas posiedzenia Komitetu Monitorującego FEM 21-27 przedstawieniem opisu SZOP, w tym m.in. możliwych działań/aktywności w ramach typu projektu oraz grup docelowych.</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
	wyboru projektów			
46.	Kryterium pn.: Wsparcie wszystkich grup docelowych wskazanych w SZOP	DG EMPL	<p>Jak rozumiem, wszyscy uczestnicy projektu muszą być osobami pracującymi, aby wziąć udział w projekcie. Czy dotyczy to również poniższych grup docelowych? Jeżeli tak to być może warto dopisać, że powinny to być osoby pracujące?</p> <p>d) osoby z niepełnosprawnościami, e) osoby o ograniczonej mobilności.</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>W przypadku uczestników - osób z niepełnosprawnościami oraz o ograniczonej mobilności – uprzejmie informujemy, że w tej kategorii uczestników nie ma obowiązku by były to osoby pracujące. Tą grupę należy traktować jako osobną grupę docelową i osoby te mogą kwalifikować się do wsparcia z przesłanki bycia osobą niepełnosprawną czy o ograniczonej mobilności. Są to osoby, które znajdują się w trudnej sytuacji na rynku pracy ze względu na swoją niepełnosprawność czy inne bariery dlatego nie musi to być osoba pracująca. Stąd celowo w przypadku tych grup w SZOP nie ujęto wskazania że są to osoby pracujące. Powyższe podejście zostało wyjaśnione z MFiPR i jest zgodne z Wytycznymi dla EFS+.</p>
47.	Uwaga ogólna do Działań 5.3, 6.4, 6.31	Ministerstwo Zdrowia	<p>Działanie 5.3 Infrastruktura kształcenia zawodowego /A. wsparcie infrastruktury szkół ponadpodstawowych prowadzących kształcenie zawodowe, w związku ze wskazaniem w kryteriach dla przedmiotowego działania, iż (..) Branże kluczowe dla regionu i małopolskiego rynku pracy zostaną zdefiniowane w regulaminie naboru projektów. Czy w ramach tego działania przewidują Państwo wsparcie dla kadr z obszaru zdrowia, jeśli tak, zwracamy uwagę na konieczność zagwarantowania warunków wskazanych w piśmie (w załączeniu) z dnia 8 kwietnia 2022 r. (DZF-VII.690.8.2022.PSz) skierowanym przez MFiPR do IZ RPO odnośnie do wsparcia w obszarze kadr medycznych.</p> <p>Powyższe dotyczy również: Działanie 6.4 Działania na rzecz poprawy sytuacji osób na rynku pracy oraz Działanie 6.31 Wsparcie kształcenia zawodowego – ZIT, IIT dla typu projektu A. Podniesienie jakości kształcenia zawodowego.</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Przytoczone pismo z kwietnia 2022 r. dotyczyło zapisów linii demarkacyjnej (LD) i braku możliwości programowania w ramach programów regionalnych na lata 2021-2027 wsparcia dedykowanego kadrom medycznym i kadrom mającym zastosowanie w ochronie zdrowia i jego doskonaleniu zawodowemu i odnosiło się do zapisów LD dla celu szczegółowego 4(g). Wskazane pismo nie miało na celu wyłączenia możliwości ze wsparcia EFS+ (np. w ramach celu szczegółowego 4(a)) – osób ubogich pracujących czy pracujących na umowach krótkoterminowych czy cywilnoprawnych pracujących w sektorze zdrowia.</p> <p>Także zapisy aktualnych Wytycznych dla EFS+ na lata 2021-27 MFiPR dla celu szczegółowego 4 (a), (w ramach którego realizowane będą projekty w Działaniu 6.4 FEM) nie wskazują na konieczność zastosowania takiego wyłączenia.</p> <p>W odniesieniu do Państwa zapytania w kontekście Działania 6.31 chcemy przypomnieć, że prowadziliśmy z MZ konsultacje dotyczące projektu niekonkurencyjnego pn.: Zawodowa Małopolska – I, realizowanego w ramach Działania 6.12.</p> <p>Ten projekt był skonsultowany zgodnie z poniższymi zapisami Kontraktu Programowego:</p> <p>- <i>W zakresie, w jakim przedsięwzięcie obejmuje wsparcie rozwoju zawodowego/branżowego w obszarze kształcenia kadr na potrzeby</i></p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
				<p><i>opieki zdrowotnej wymagana jest akceptacja ministra właściwego do spraw zdrowia dla tego rodzaju wsparcia w projekcie.</i></p> <p><i>- Możliwość realizacji przy zapewnieniu komplementarności działań z poziomem krajowym.</i></p> <p>Zgodnie z pismem MZ z dnia 5 grudnia 2023 r. (znak: OIKPP.911.26.2023.MK) otrzymanym w toku tych konsultacji ustalono, iż:</p> <p>(...) przy potwierdzeniu, że wsparcie dla kompetencji merytorycznych w obszarze zdrowia, nie przekroczy 20% wartości projektu, nie będzie konieczności uzgadniania Planu działań na forum Komitetu Sterującego ds. koordynacji wsparcia w sektorze zdrowia. (...)</p> <p>W związku z powyższym biorąc pod uwagę, iż w momencie ogłaszania naboru 6.31 nie jesteśmy w stanie stwierdzić czy w składanych projektach będą realizowane kursy kwalifikacyjne dla uczniów z obszaru zdrowia, rozwiązaniem byłoby zastosowanie analogicznego podejścia jak w przypadku Działania 6.12 tj. zawarcie w SzOP zapisu: <i>Wartość wsparcia dedykowanego zwiększaniu kompetencji merytorycznych w obszarze zdrowia nie może przekroczyć 20% wartości projektu.</i></p> <p>Prosimy o potwierdzenie możliwości zastosowania takiego rozwiązania.</p>
<p>Działanie 6.9 Wsparcie wychowania przedszkolnego Typ A podnoszenie jakości edukacji przedszkolnej Typ B tworzenie miejsc przedszkolnych</p>				
48.	Dodanie kryterium	DG EMPL	Prosimy o dodanie kryterium obligującego do tworzenia miejsc przedszkolnych dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Zgodnie z zapisami SzOP w ramach typu B <i>podejmowane będą działania na rzecz zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego, tam, gdzie występują rzeczywiste deficyty i potrzeby np. na terenach wiejskich.</i></p> <p><i>Możliwe będzie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>tworzenie miejsc przedszkolnych (w tym dostosowanych do potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi) zarówno w istniejących, jak i w nowopowstałych ośrodkach wychowania przedszkolnego wraz z kosztami ich</i>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
				<p><i>funkcjonowania (nie dłużej niż 12 miesięcy)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami w tym z niepełnosprawnościami.</i> <p>Wydaje się, że zapis ten jest zgodny z zawartą w uwadze prośbę. Należy zaznaczyć jednocześnie, że każdy projekt musi być zgodny z kryteriami:</p> <p>Wpływ projektu na zasadę równości szans i niedyskryminacji</p> <p>Zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej</p> <p>Zgodność projektu z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych</p> <p>A więc każdy projekt realizowany w obszarze edukacji przedszkolnej zakłada dostępność dla osób (dzieci, rodziców, kadry) z niepełnosprawnościami. Jednocześnie w przypadku gdy w projekcie planowane jest objęcie wsparciem dzieci z niepełnosprawnościami czy też z innymi specjalnymi potrzebami to miejsce przedszkolne musi być dostosowane do tych konkretnie zdiagnozowanych potrzeb.</p>
49.	Dodanie kryterium	MFiPR	<p>Proszę o dodanie kryterium wskazującego na zapewnienie preferencji dla wsparcia, w ramach którego są wykorzystywane zasoby dostępne na ZPE.</p> <p>Zapewnienie zgodności z Wytocznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Dodano kryterium pn.: <i>Wykorzystanie zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej (ZPE)</i></p>
50.	Uwaga ogólna	Stowarzyszenie Dobroczynne „Res Sacra Miser	<p>W SZOP mamy wskazany jeszcze typ D „Edukacja włączająca”, tymczasem typ A, B (w zakresie dostosowania miejsc do potrzeb dzieci z orzeczeniami) bardzo mocno koncentruje się na dzieciach ze specjalnymi potrzebami. Jaka będzie zatem różnica między typem A/B a typem D?</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Typ D będzie się koncentrował szeroko na wsparciu OWP w zakresie prowadzenia edukacji włączającej poprzez kompleksowe projekty zgodne z tą ideą. Projekty te będą miały podwyższony poziom dofinansowania do 95 %.</p> <p>Jednocześnie każdy projekt z obszaru edukacji realizowany w ramach EFS+ musi uwzględniać specjalne potrzeby dzieci/uczniów i być zgodny z kryteriami:</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
				Wpływ projektu na zasadę równości szans i niedyskryminacji Zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej Zgodność projektu z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych
51.	Kryterium pn.: Zdolność do efektywnej realizacji projektu	Stowarzyszenie Dobroczynne „Res Sacra Miser	Czy nie warto wprowadzić jeszcze kryterium „w obszarze wychowania przedszkolnego na obszarze, na którym będzie realizowanych projekt” – to za 5 pkt. Spełnienie jednego kryterium wskazanego obecnie -1 pkt, Dwóch – 3 pkt. Łącznie – 5 pkt.	Wyjaśnienie W ramach kryterium możliwość przydzielenia punktacji została podzielona na 2 subkryteria – każde możliwe do oceny na skali 0-5 pkt. Sposób przydziału punktów przez oceniających w obrębie subkryterium nie został rozpisany na wszystkie możliwe sytuacje. Subkryteria ocenianie są na podstawie opisu we wniosku w zakresie wskazanym w opisie tych subkryteriów. Nie widzimy uzasadnienia, żeby rozpisywać w zaproponowany sposób punktację subkryterium 2 i jednocześnie zwięźać ocenę do punktów 1, 3 i 5 bez możliwości przyznania punktów 2 i 4 tym bardziej, iż pierwsze subkryterium też pozostawia możliwość przyznania punktów na skali, a minimum które jest wymagane w tym kryterium to 6 pkt (a więc np. 2 pkt w ramach kryterium pierwszego i 4 pkt w ramach kryterium drugiego).
52.	Kryterium pn.: Wykorzystanie w projekcie doświadczeń z innych krajów europejskich	Stowarzyszenie Dobroczynne „Res Sacra Miser	Konieczne doprecyzowane: czy mowa jest o doświadczeniach z zakresu wychowania przedszkolnego, czy o edukacji włączającej? Czy punkty można dostać tylko za wykorzystanie doświadczeń z zakresu edukacji włączającej w wychowaniu przedszkolnym?	Uwaga uwzględniona Poprawiono oczywistą omyłkę w treści kryterium. Kryteria nie dotyczą wsparcia w zakresie edukacji włączającej. W ramach typu A i B premiovane będą projekty korzystające z doświadczeń z zakresu wychowania przedszkolnego.
Działanie 6.13 A. Lokalne inicjatywy edukacyjne Typ projektu A. A. Lokalne inicjatywy edukacyjne w obszarze kształcenia dzieci i młodzieży				
53.	Dodanie kryteriów	MFiPR	Proszę o dodanie kryteriów pozwalających na zapewnienie: ☐ preferencji dla wsparcia, w ramach którego są wykorzystywane zasoby dostępne na ZPE lub są wdrażane modele wypracowane w ramach PO WER; ☐ w przypadku tworzenia materiałów (w tym e-materiałów), aplikacji lub narzędzi informatycznych, że nie powielają one już istniejących i planowanych do stworzenia na poziomie krajowym materiałów, aplikacji i narzędzi; ☐ w przypadku wspierania kompetencji	Biorąc pod uwagę charakter planowanych projektów – ich lokalność, niewielki zakres oraz niską wartość nie widzimy uzasadnienia dla preferowania wykorzystania zasobów ZPE czy modeli wypracowanych w POWER. Jednocześnie pragniemy zaznaczyć, że stosujemy te preferencje w naborach typowo skierowanych do szkół gdzie faktycznie jest możliwość kompleksowego wykorzystania takich rozwiązań przez szkoły objęte wsparciem (a więc warunek z Wytucznych jest realizowany w programie). Zasoby i modele zostały opracowane z myślą o wykorzystywaniu w szkołach. W przypadku inicjatyw lokalnych projekt realizowany przez np. organizację pozarządową dla dzieci i młodzieży (a nie dla szkół)nie będzie miał możliwości faktycznego zastosowania takich rozwiązań. Jeśli chodzi o pozostałe 3 warunki wymienione w uwadze to zostaną

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			<p>cyfrowych, wykorzystania standardu kompetencji cyfrowych na podstawie aktualnej na dzień ogłoszenia naboru wersji ramy „DigComp”;</p> <p>☐ że, zakup sprzętu nie stanowi jedynego lub głównego celu projektu, wynika bezpośrednio ze zdiagnozowanych potrzeb i jest niezbędny do osiągnięcia celu projektu.</p> <p>Zapewnienie zgodności z Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027</p>	<p>one zawarte w Regulaminie naboru i ich spełnienie będzie badane poprzez kryterium pn.: Specyficzne warunki wstępne, które odnosi się do zgodności projektu z Wytycznymi oraz Regulaminem.</p>
54.	Uwaga ogólna	Stowarzyszenie Dobroczynne „Res Sacra Miser	<p>Czy z uwagi na bardzo niską wartość projektu (rozumiem, że jest to zachęta dla małych, lokalnych NGO np. OSP prowadzących drużyny młodzieżowe, KGW) planowane jest jakieś uproszczenie procedur aplikacyjnych (np. mniej złożony formularz wniosku aplikacyjnego)?</p> <p>Dzieląc alokację na konkurs przez maksymalną kwotę dofinansowania (91 tys. zł) wychodzi, że wsparcie otrzyma ok 130 wniosków = 130 wnioskodawców.</p> <p>Większość kryteriów punktowych powtórzona jest z innych konkursów z Priorytetu 6 – zatem Wnioskodawcy muszą się tak samo „napracować” przy pisaniu wniosku, jak wnioskodawcy w innych konkursach, w których wartość dofinansowania jest dużo wyższa, podobnie jak później koszty pośrednie niezbędne do zarządzania projektami.</p> <p>Zatem, proszę o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potwierdzenie, że przyjęta kwota dofinansowania (do 100 tys. zł) wynika z chęci „zachęty” mniejszych organizacji do aplikowania (np. po raz pierwszy sprawdzania się w konkursach unijnych)? Czy są inne przesłanki tak zaprogramowanej kwoty? <p>Może warto zastanowić się nad kryterium premiującym dla NGOs, które nigdy nie realizowały projektów finansowanych ze środków</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Nie jest przewidywane uproszczenie procedur związanych z naborem. Będzie to nabór prowadzony na zasadach ogólnych. Każdy projekt realizowany w ramach wsparcia z EFS+ musi spełniać określone warunki związane m.in. z kwalifikowalnością, zgodnością z prawem, respektowaniem zasad horyzontalnych czy Kartą Praw Podstawowych. Te warunki i zasady zostały wyrażone w kryteriach wyboru projektów. Dodatkowo kryteria punktowe pozwalają na zróżnicowanie projektów pod kątem ich lepszego przygotowania czy bardziej adekwatnie, kompleksowo zaplanowanego wsparcia dla uczestników, a także premiowania takich projektów, które idą w kierunku pożądanym z punktu widzenia polityki regionu, kraju czy też unijnej.</p> <p>Działanie 6.13 jest działaniem nakierowanym na mniejsze, bardziej o charakterze lokalnym projekty, realizowane przez podmioty działające lokalnie dla swoich społeczności. Ze względu na to, kwota przeznaczona na 1 projekt została ograniczona (tak więc wskazana maksymalna kwota na 1 projekt wynika z charakteru wsparcia, a nie wielkości czy charakteru wnioskodawców). Tak, jak pani zauważyła, alokacja przeznaczona na konkurs jest niezbyt duża i pozwoli na dofinansowanie około 100-120 projektów co pokazuje, że nie w każdej gminie będzie możliwość zrealizowania choćby jednego projektu. Dlatego też został ograniczony limit możliwych składanych wniosków przez dany podmiot do 1 w naborze.</p> <p>Zaplanowana w naborze premia dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz partnerów społecznych wynika z przekonania, że właśnie takie organizacje najczęściej działają lokalnie, a ich działalność statutowo wiąże się ze wsparciem społeczności lokalnej, jednocześnie często ich potencjał i możliwości w zakresie pozyskiwania środków jest mniejszy niż np. jst czy firm</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			<p>europejskich?</p> <p>- informację, czy punkty informacyjne planują szkolenia dla zainteresowanych organizacji innego typu niż szkolenia informacyjne? Chodzi o realne szkolenia z tworzenia dobrego projektu (wg. schematu wniosku z IGA)? W jaki sposób zamierza się jeszcze zachęcić Wnioskodawców do aplikowania?</p>	<p>szkoleniowych. Jest to też spójne z kierunkiem wybrzmiewającym w programie FEM na lata 2021-2027, gdzie podkreślono konieczność wspieranie organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz partnerów społecznych.</p> <p>Na koniec jeszcze przypominamy, że w latach 2007-2013 w PO KL były realizowane lokalne inicjatywy w których wartość maksymalna projektu wynosiła 50 tys.zł. i nabory te cieszyły się dużym zainteresowaniem.</p> <p>Jeśli chodzi o działania prowadzone przez Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich w Małopolsce to prowadzoną one szkolenia informacyjne dotyczące danego naboru na których omawiany jest także schemat wniosku IGA. Nie prowadzą one szkoleń typowo skoncentrowanych na logice projektowej czy planowaniu „dobrego projektu”. Można zawsze skorzystać z indywidualnych konsultacji telefonicznych czy też na miejscu w punkcie dotyczących danego projektu. Jednocześnie biorąc pod uwagę, iż obecna perspektywa finansowa jest już kolejną, potencjalni beneficjenci wydają się mieć doświadczenie w aplikowaniu o środki (nie tylko unijne), wydaje się, że organizacja szkoleń dotyczących przygotowywania projektów nie jest uzasadniona, a problem taki nie jest zgłaszany pracownikom punktów.</p>
55.	Kryterium pn.: Limit składanych wniosków	Stowarzyszenie Dobroczynne „Res Sacra Miser	<p>Proszę o wytłumaczenie skąd wynika taki limit? Czy możliwe jest (wg. Państwa szacunków) pozyskanie 130 Wnioskodawców?</p> <p>Np. jeśli gmina X chce wspomóc jedną ze swoich OSP w działaniach na rzecz młodzieży (po jej uprzednim wybraniu w odpowiedniej procedurze) to nie może złożyć kolejnego wniosku jako partner/lider dla innej organizacji.</p> <p>Proszę także o interpretację takiej sytuacji: kilka szkół wiejskich przygotowuje swoje projekty (szkoły nie mają osobowości prawnej), Wnioskodawcą jest tutaj gmina – organ prowadzący dla danej szkoły. Czy znaczy to, że tylko jedna ze szkół może wystartować w konkursie?</p>	<p>Wyjaśnienie powyżej.</p> <p>Dodatkowo pragnę podkreślić, iż Działanie 6.13 typ A nie jest powieleniem Działań 6.10 i 6.11 dedykowanych szkołom i ukierunkowanym na podniesienie jakości edukacji w szkołach i placówkach systemu oświaty. W ramach Działania 6.13 A mogą być realizowane lokalne inicjatywy realizowane przez różne podmioty (niekonieczne jest, jako organy prowadzące), ukierunkowane na wsparcie dzieci i młodzieży z różnych szkół.</p>
56.	Kryterium pn.: Realizacja projektu na obszarze wiejskim lub miast do 20 tys. mieszkańców	Stowarzyszenie Dobroczynne „Res Sacra Miser	<p>Czy oznacza to, że wszystkie działania muszą odbywać się na takim terenie? Przykładowo, jeśli mamy gminę z miastem, które liczy ponad 20 tys. mieszkańców, wsparciem zostaną jednak objęte</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Co do zasady projekt o charakterze lokalnym powinien być realizowany przez lokalną organizację na obszarze gdzie zlokalizowani są odbiorcy wsparcia (dzieci i młodzież ucząca</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			<p>dzieci i młodzież z terenów wiejskich tej gminy, to organizując np. wspólne szkolenie dla uczestników w mieście (w którym np. dostępna jest odpowiednio duża sala) albo wyjazd do Krakowa nie otrzymuje się punktów w tym kryterium?</p> <p>Może warto przeformułować kryterium: projekt realizowany jest na rzecz dzieci i młodzieży zamieszkujących/uczących się pracujących na obszarach wiejskich lub w miastach do 20 tys. ?</p>	<p>się/zamieszkująca na tym terenie). Jednocześnie kryterium nie przesądza o zlokalizowaniu poszczególnych form wsparcia w projekcie, a tym samym nie wyklucza realizacji projektu poza terytorium objętym wsparciem. Analogicznie można powiedzieć, że program FEM skierowany jest na wsparcie województwa małopolskiego, a więc w przypadku wsparcia osób projekt dotyczy tych zamieszkujących/uczących się/pracujących na terenie województwa co nie przesądza o tym gdzie odbywają się poszczególne formy wsparcia. Co do zasady wsparcie odbywa się oczywiście na obszarze województwa i powinno być zlokalizowane jak najbliżej grup objętych wsparciem, jednak w przypadkach uzasadnionych np. gdy brak jest usług na danym terenie, a podmiot je oferujący znajduje się w oddaleniu, koniecznym jest czasem zrealizowanie części wsparcia poza regionem. Jednocześnie należy każdorazowo przyrzeć się racjonalności w szczególności kosztowej czy też dostępności dla uczestników usługi/oferty zlokalizowanej poza obszarem objętym wsparciem.</p>
57.	<p>Kryterium pn.: Komplementarność w FEM</p>	<p>Stowarzyszenie Dobroczynne „Res Sacra Miser</p>	<p>Bardzo zawężające kryterium, premiuje się dwa razy NGOs. Może warto rozszerzyć o złożenie projektów także w 6.10 i 6.11.?</p>	<p>Wyjaśnienie częściowo znajduje się w odniesieniu do Państwa pierwszej uwagi.</p> <p>Dodatkowo należy podkreślić, iż kryterium ma zapewnić komplementarność wsparcia z Działaniami zaplanowanymi w ramach Działania 6.27 tak, aby organizacje, które skorzystają ze wsparcia dotyczącego budowania swojego potencjału, mogły wykorzystać ten potencjał do realizacji projektów na rzecz społeczności. Na początkowym etapie programowania wsparcia w obszarze edukacji w FEM 2021-2027 planowano, że w ramach 1 projektu organizacje będą mogły zarówno wspierać swój potencjał, jak i realizować wsparcie dla innych, jednak w toku negocjacji takie podejście okazało się niemożliwe do zastosowania. Zdecydowano więc o umożliwieniu realizacji takiego podejścia poprzez osobne nabory projektów.</p>
58.	<p>Pytanie do zapisów SzOP</p>	<p>Ministerstwo Zdrowia</p>	<p>Uprzejma prośba o informacje odnośnie do wskazania w beneficjentach - Instytucji ochrony zdrowia.</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Co do zasady w obszarze edukacji jako beneficjentów ogólnych (a więc potencjalnego wnioskodawcę lub partnera w projekcie) wskazujemy wszystkie możliwe typy beneficjentów oprócz osób fizycznych. Jest to podyktowane tym, iż projekty takie choć przede wszystkim realizowane są przez organy prowadzące szkoły, nie wykluczają możliwości współpracy z różnymi podmiotami z otoczenia. Należy pamiętać, iż beneficjent nie jest odbiorcą wsparcia ale tym, który organizuje wsparcie na rzecz grup docelowych.</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
				Realnie jest małe prawdopodobieństwo aby instytucja ochrony zdrowia została beneficjentem czy partnerem w projekcie, ale nie chcemy wykluczać takiej możliwości.
Działanie 6.30 Wsparcie kształcenia ogólnego – ZIT, IIT Typ projektu A. edukacja włączająca w szkołach i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne				
59.	-	DG EMPL	<p>1. Prosimy dodać z SZOP możliwe typy działań w ramach projektu w celu zwiększenia przejrzystości kryteriów.</p> <p>2. Prosimy o wprowadzenie obligatoryjnego kryterium dot. podnoszenie świadomości, umiejętności, kompetencji i kwalifikacji kadry w zakresie rozpoznawania indywidualnych potrzeb ucznia lub pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Ad 1 Ponownie przesyłamy wyjaśnienia dotyczące powielania zapisów SzOP w kryteriach:</p> <p>Kryteria odwołujące się do zgodności zapisów wniosku z SZOP zostały sformułowane zgodnie z zapisami Wytycznych dotyczących wyboru projektów na lata 2021-2027 z dnia 12.10 2022 r. Rozdział 4 tych wytycznych w pkt 12 wskazuje, iż w treści kryterium musi być precyzyjnie wskazane z jaką częścią SzOP badana będzie zgodność projektu oraz jaka wersja dokumentu będzie brana pod uwagę. Pozwala to potencjalnym wnioskodawcom na sięgnięcie do wskazanego dokumentu i przygotowanie projektu zgodnie z jego treścią. Wytyczne ani inny dokument systemu wdrażania nie obligują do przepisywania treści SzOP do definicji kryteriów, co zresztą wydaje się logiczne i słuszne – inaczej sens przygotowywania takiego dokumentu przez IŻ FEM byłby wątpliwy. Dodatkowo należy podkreślić, iż SzOP jest dokumentem przygotowywanym przez IŻ FEM i opiniowanym przez MFIPR jako instytucje koordynującą. Dokument ten nie podlega zatwierdzeniu przez KM.</p> <p>Czym innym są kryteria wyboru projektów – o nich decyduje w pełni KM.</p> <p>Jednocześnie rolą kryteriów nie jest definiowanie zakresu możliwych działań w ramach priorytetów, a kwestia programowania leży po stronie IŻ, nie jest to funkcja przypisana członkom KM.</p> <p>Zakres wsparcia wynika z treści programu oraz innych dokumentów programowych (choćby strategii czy programów rozwojowych różnego typu – np. . RPDl) a także np. wytycznych. Nie ma on charakteru zawężającego, wartościującego.</p> <p>Podkreślić należy także, iż źródłem szczegółowych informacji na temat danego naboru jest regulamin naboru projektów, który w sposób przystępny i kompleksowy zbiera i doprecyzowuje wszystkie informacje i warunki niezbędne wnioskodawcom do przygotowania ich projektów.</p> <p>Jednocześnie, rozwiązanie zastosowane w kryteriach w odniesieniu do badania zgodności projektu z SzOP z powodzeniem stosowane jest od lat nie tylko w naszym województwie, ale we wszystkich regionach oraz na poziomie programów krajowych.</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
				Ad. 2 nie jest jasne skąd wynika konieczność zastosowania takiego kryterium. Wydaje się, iż wsparcie kadry w projekcie powinno wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb danej szkoły czy placówki. Jeśli beneficjent uzna, że kadra jego szkoły/szkół posiada wystarczające kompetencje w tym zakresie nie wydaje się zasadne obligowanie go do takiej formy wsparcia.
60.	Kryterium pn.: Doświadczenie wnioskodawcy/partnerów (jeśli dotyczy)	MFiPR	Sugerujemy doprecyzowanie zapisów kryterium, tak aby jasno z treści kryterium wynikało czego oczekuje się od wnioskodawcy. Pojęcie „doświadczenie w obszarze kształcenia ogólnego w szkołach” jest bardzo nieostre. W skrajnym przypadku można uznać czy uczniowie szkół podstawowych mają doświadczenie w obszarze kształcenia ogólnego w szkołach. Zapewnienie przejrzystości na poziomie oceny.	Doprecyzowano: W ramach kryterium ocenie podlega, czy wnioskodawca lub partnerzy (jeśli dotyczy) posiadają doświadczenie w realizacji wsparcia w obszarze kształcenia ogólnego w szkołach.
61.	Kryterium pn.: Realizacja rekomendacji dotyczących wsparcia z zakresu edukacji włączającej	MFiPR	Uwaga redakcyjna: „(...) - projekt realizowany jest w partnerstwie organów prowadzących szkoły lub placówki oświatowe z innymi podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi.” Jednocześnie sugerujemy doprecyzowanie z jakimi organizacjami pozarządowymi (działającymi w jakim obszarze) szkoły lub placówki powinny zawrzeć partnerstwo. W obecnym brzmieniu kryterium, szkoła lub placówka może mieć partnerstwo np. z organizacją pozarządową działającą w obszarze ochrony środowiska. Partnerstwo to będzie spełniać wymagania. Trudno jednak uznać, że przyczyni się do wzmocnienia edukacji włączającej. Zapewnienie przejrzystości na poziomie oceny	Poprawiono. Wyjaśnienie Nie jest jasne w jakim kierunku powinno iść wskazane w uwadze doprecyzowanie tak, aby nie było zbyt zawężające, a jednocześnie pozwalało wejść w partnerstwo z odpowiednimi organizacjami. Wydaje się, że idea edukacji włączającej jest na tyle szeroka i kompleksowa, że współpraca i realizacja projektu z różnymi podmiotami przy odpowiednim uzasadnieniu może okazać się wartościowa dla projektu. Celem przedmiotowego kryterium jest przede wszystkim zachęcenie do nawiązania formalnej współpracy z organizacjami pozarządowymi. Jednocześnie jako formalne partnerstwo wnioskodawca będzie musiał udowodnić we wniosku, że partner wnosi w realizację projektu faktyczne zasoby finansowe/osobowe/merytoryczne. Trzeba też pamiętać, że wniosek musi być zgodny z SzOP oraz być zgodny z innymi kryteriami odnoszącymi się do zadań, grupy docelowej czy wskaźników zaplanowanych w projekcie. Dodatkowo należy podkreślić, iż przedmiotowy pakiet kryteriów dotyczy naboru w trybie niekonkurencyjnym dla ZIT – projekty składane w naborze nie będą rywalizowały między sobą o miejsce na liście rankingowej. Przedmiotowe kryterium składa się z kilku rekomendacji –

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
				skorzystanie z 1 z nich skutkuje spełnieniem kryterium. Wydaje się więc, że nie ma tu ryzyka zawiązania pozornego partnerstwa tylko po to, aby spełnić przedmiotowy warunek. Rekomendacje te mają stanowić zachętę i inspirację dla projektodawców.
62.	Dodanie kryteriów	MFiPR	<p>Proszę o dodanie kryteriów pozwalających na zapewnienie, że:</p> <p style="padding-left: 40px;">wsparcie będzie dotyczyć przede wszystkim grup, które najbardziej potrzebują wsparcia, tj. koncentrują się na dzieciach i uczniach z niepełnosprawnościami lub niedostosowanych społecznie (potwierdzone odpowiednim orzeczeniem) i zapewnieniu im pełnego dostępu do edukacji ogólnodostępnej, z właściwym wsparciem w ogólnodostępnej szkole lub placówce w zakresie specjalnych potrzeb psychofizycznych;</p> <p style="padding-left: 40px;">b) przedsięwzięcia stosują zasady projektowania uniwersalnego w nauczaniu (ULD – universal learning design).</p> <p>Zapewnienie zgodności z Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027</p>	Wskazane w uwadze warunki zostaną zawarte w Regulaminie naboru i ich spełnienie będzie badane poprzez kryterium pn.: Specyficzne warunki wstępne, które odnosi się do zgodności projektu z Wytycznymi oraz Regulaminem.
Działanie 6.31 Wsparcie kształcenia zawodowego – ZIT, IIT Typ projektu A. podniesienie jakości kształcenia zawodowego				
63.	Dodanie kryterium	DG EMPL	Proszę o wprowadzenie kryterium wskazującego możliwe typy działań w ramach projektu. Proszę o wprowadzenie kryterium dot. obligatoryjnego objęcia uczniów stażami, ze wskazaniem jaki procent uczniów biorących udział w projekcie będzie uczestniczył w stażach.	<p>Wyjaśnienie dotyczące uzupełniania kryteriów o typy działań zostało zawarte w odniesieniu do uwagi w Działaniu 6.30</p> <p>Obligatoryjny charakter wsparcia w postaci staży wynika wprost z zapisów SzOP i badany będzie w ramach oceny kryterium pn. Specyficzne warunki wstępne, w ramach którego badana jest zgodność z zapisami SzOP. Jednocześnie nie wskazano procentu uczniów jaki ma być objęty takimi stażami. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, iż limitowanie form wsparcia i określanie ich procentowo rodzi problemy na etapie realizacji w przypadku nawet drobnych zmian pojawiających się w projekcie. Należy pamiętać, że kryterium musi być spełnione nie tylko na etapie oceny projektu, ale na każdym etapie jego realizacji – czasem zmiany w projekcie, które są uzasadnione i nawet konieczne powodują, że na pewnym etapie procent ten zostaje zachwiany i należałoby uznać, że projekt jest niezgodny z kryterium. Jednocześnie zastosowano</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
				<p>takie zapisy SzOP aby staże i kursy zawodowe stanowiły kluczowe element projektu, a pozostałe zadania realizowane były uzupełniająco. Należy także pamiętać, że możliwości w zakresie organizacji staży zróżnicowane są w zależności od branży czy zawodów, których dotyczą i powiązane są ze zróżnicowanymi kosztami ich organizacji. Przyjęta stawka jednostkowa staży uczniowskich niestety nie różnicuje tych sytuacji, co rodzi poważne obawy o atrakcyjność tej formy wsparcia w przypadku niektórych szkół.</p>
64.	Kryterium pn.: Doświadczenie wnioskodawcy/partnerów (jeśli dotyczy)	MFiPR	<p>Proszę o wyjaśnienie, dlaczego przy typie projektu dotyczącym kształcenia zawodowego, wymaga się od wnioskodawcy doświadczenia w kształceniu ogólnym.</p> <p>Sugerujemy także doprecyzowanie zapisów kryterium, tak aby jasno z treści kryterium wynikało czego oczekuje się od wnioskodawcy. Pojęcie „doświadczenie w obszarze kształcenia ogólnego w szkołach” jest bardzo nieostre. W skrajnym przypadku można uznać czy uczniowie szkół podstawowych mają doświadczenie w obszarze kształcenia ogólnego w szkołach.</p>	<p>Poprawiono oczywistą omyłkę – chodziło o doświadczenie w obszarze kształcenia zawodowego.</p> <p>Jednocześnie doprecyzowano kryterium analogicznie jak przy Działaniu 6.30.</p>
65.	Kryterium pn.: Realizacja ogólnych rekomendacji dotyczących projektów z obszaru edukacji	MFiPR	<p>Sugerujemy doprecyzowanie z jakimi organizacjami pozarządowymi (działającymi w jakim obszarze) szkoły lub placówki powinny zawrzeć partnerstwo. W obecnym brzmieniu kryterium, szkoła lub placówka może mieć partnerstwo np. z organizacją pozarządową działającą w obszarze wsparcia seniorów. Partnerstwo to będzie spełniać wymagania. Trudno jednak uznać, że przyczyni się do wzmocnienia edukacji włączającej.</p> <p>Zapewnienie przejrzystości na poziomie oceny.</p>	<p>Wyjaśnienie zawarto w odniesieniu do analogicznej uwagi do Działania 6.30.</p>
66.	Kryterium pn.: Doświadczenie wnioskodawcy/partnerów (jeśli dotyczy)	Stowarzyszenie Metropolia Krakowska	<p>W ramach kryterium ocenie podlega, czy wnioskodawca lub partnerzy (jeśli dotyczy) posiadają doświadczenie w obszarze kształcenia ogólnego w szkołach.</p> <p>Powinno być: kształcenia zawodowego.</p> <p>Treść kryterium nie przystaje do zakresu podmiotowego działania.</p>	<p>Poprawiono oczywistą omyłkę – chodziło o doświadczenie w obszarze kształcenia zawodowego.</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
67.	Kryterium: Realizacja szczegółowych rekomendacji dotyczących wsparcia z zakresu kształcenia zawodowego	Stowarzyszenie Metropolia Krakowska	<p>W ramach kryterium ocenie podlega czy projekt realizuje co najmniej dwóch z poniższych rekomendacji (...)</p> <p>Sugerowane brzmienie: W ramach kryterium ocenie podlega czy projekt realizuje co najmniej jedną z poniższych rekomendacji (...)</p> <p>W przypadku analogicznego działania realizowanego w trybie konkursowym wszystkie rekomendacje ujęte w tym kryterium mają charakter nieobligatoryjny, stanowiąc kryterium premiujące.</p> <p>W przypadku trybu niekonkurencyjnego wymóg realizacji w projektach co najmniej 2 rekomendacji wydaje się zbyt daleko idący.</p>	<p>Przede wszystkim należy y podkreślić zasadniczą różnicę między projektami wybieranymi w procedurze konkursowej, a tymi które wybierane są trybem niekonkurencyjnym. W procedurze konkursowej o wyborze projektu do dofinansowania decyduje zdobycie odpowiedniej ilości punktów w trakcie oceny projektu – takiej która pozwoli na otrzymanie dofinansowania nawet jeśli konkurencja w naborze jest duża. Stosowanie kryteriów premiujących z drugiej strony w naborze konkurencyjnym jest mechanizmem, który ma zachęcić projektodawców do podejmowania działań, które może nie są niezbędne do osiągnięcia celów projektu, ale pozwalają na realizację projektów lepszych jakościowo, podejmujących aktualne wyzwania i zmierzających w kierunkach pożądanym dla województwa, kraju czy całej UE. Bardzo często projektodawcy podejmują się realizacji takich projektów, a biorąc pod uwagę dużą konkurencję w naborze są wręcz zmuszeni do realizacji projektów bardziej ambitnych, spełniających wszystkie kryteria premiujące, aby w ogóle mieć szansę na ich dofinansowanie. W takich naborach kryteria premiujące de facto o ile są możliwe do zastosowania w danym projekcie stają się wręcz obligatoryjne.</p> <p>Z drugiej strony w przypadku projektów realizowanych w trybie niekonkurencyjnym o przyjęciu ich do dofinansowania decyduje spełnienie minimalnych warunków i podstawowych kryteriów wyboru. Mechanizmem, który realnie wpływa na zrealizowanie warunków dodatkowych jest albo wpisanie ich „na twardo” do SzOP jako obligatoryjne albo zastosowany w wypadku naboru 6:31 mechanizm- sformułowanie kryterium obligatoryjnego, zawierającego konkretne, pożądane rekomendacje i umożliwienie ich wyboru. Wydaje się, że to drugiej rozwiązanie jest mniej restrykcyjne.</p> <p>Jednocześnie patrząc na charakter przedmiotowych rekomendacji to każda z nich jest możliwa do zastosowania praktycznie w każdym projekcie z obszaru kształcenia zawodowego i znacząco przyczyni się do poprawy jakości realizowanych projektów. Obniżenie wymogu wykorzystania tylko 1 rekomendacji z proponowanych 4 wydaje się nie być adekwatne, a wykorzystanie 2 z nich jest minimum dla zachowania wysokiej jakości proponowanego wsparcia.</p>
68.	Kryterium pn.: Realizacja ogólnych	Stowarzyszenie Metropolia	W ramach kryterium ocenie podlega czy projekt realizuje co najmniej dwóch z poniższych	Wyjaśnienia jak wyżej.

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
	rekomendacji dotyczących projektów z obszaru edukacji	Krakowska	<p>rekomendacji (...)</p> <p>Sugerowane brzmienie: W ramach kryterium ocenie podlega czy projekt realizuje co najmniej jedną z poniższych rekomendacji (...)</p> <p>W przypadku analogicznego działania realizowanego w trybie konkursowym wszystkie rekomendacje ujęte w tym kryterium mają charakter nieobligatoryjny, stanowiąc kryterium premiujące.</p> <p>W tym kontekście, w przypadku trybu niekonkurencyjnego wymóg realizacji w projektach co najmniej 2 rekomendacji wydaje się zbyt daleko idący.</p> <p>Biorąc pod uwagę fakt, że w przypadku bardzo podobnie ujętych kryteriów wyboru projektów w działaniu 6.30A (por. Realizacja rekomendacji dotyczących wsparcia z zakresu edukacji włączającej) przyjęto wymóg realizacji min. 1 rekomendacji, zasadne wydaje się ujednoczenie wymogów w ramach kryteriów o zbliżonym charakterze realizujących w oparciu o instrumenty terytorialne tożsame cel szczegółowy Programu FEM.</p>	<p>Dodatkowo należy zaznaczyć, że analogiczne kryterium o którym wspomina Państwo, dotyczące Działania 6:30 faktycznie mówi o obligatoryjnie o 1 rekomendacji jednak jest to 1 z 4 możliwych. W przypadku Działania 6:31 możliwy katalog rekomendacji to 5. Oznacza to, że jeśli wyrazimy zgodę na obniżenie wymogu do wykorzystania w projekcie jedynie do 1 rekomendacji z zaproponowanego katalogu 5, siła tego kryterium zostanie znacząco obniżona, a szanse na wykorzystywanie w projektach realizowanych w tym naborze proponowanych rozwiązań znacząco spadną.</p>
Działanie 7.5 Obszary uzdrowiskowe Typ projektu A. wsparcie obszarów uzdrowiskowych				
69.	Uwaga o charakterze ogólnym	DG REGIO	<p>Pomimo braku formalnych zastrzeżeń co do zasadności tego rodzaju wsparcia, pragniemy przypomnieć, iż realizacja inwestycji w ramach GPR lub strategii terytorialnych powinna mieć bezpośredni wpływ na jakość mieszkańców danego obszaru oraz, że forma wsparcia powinna być odpowiednio dostosowana wobec projektów niegenerujących/generujących dochody. Z racji tego przypominamy o zapisach Umowy Partnerstwa: „Cel Polityki 5 Rewitalizacja – instrumenty bezzwrotne i zwrotne</p> <p><i>Jest to obszar w CP5, w którym identyfikowany jest potencjał do zastosowania wsparcia zwrotnego.</i></p>	<p>Uwaga uwzględniona:</p> <p>Na posiedzeniu KM zostanie wprowadzone w formie autopoprawki następujące kryterium logiczne TAK/NIE/NIE DOTYCZY (w ramach oceny finansowej) badające kwestię dochodowości w projektach.</p> <p>Dochód w projekcie: <i>Ocenie w ramach kryterium podlega czy projekt nie generuje dochodu. Weryfikowane będą ustalone w analizie finansowej wartości wskaźników efektywności finansowej projektu.</i></p> <p><i>Kryterium uznaje się za spełnione jeśli wskaźnik FNPV/K (finansowa</i></p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			<p>Rewitalizacja ma na celu wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, środowiska, przestrzeni i gospodarki. Obszar ten był do tej pory finansowany głównie poprzez dotacje, ale w przypadku niektórych regionów, najczęściej lepiej rozwiniętych w skali kraju, również poprzez instrumenty finansowe. W 2021-2027 planowane jest utrzymanie dualnego systemu wsparcia, z szerszym wykorzystaniem instrumentów finansowych łączonych z dotacją w przypadku współfinansowania projektów rewitalizacyjnych zawierających istotne elementy o charakterze komercyjnym. W odniesieniu do regionów które nie miały podobnych instrumentów w przeszłości należy rozważyć uruchomienie wsparcia o charakterze pilotażowym. Zastosowanie wsparcia wyłącznie dotacyjnego powinno być uzasadnione dla projektów z dominującym wymiarem społecznym, obejmujące budynki użyteczności publicznej czy uwzględniające ochronę dziedzictwa narodowego. Część projektów rewitalizacyjnych (np. obiekty zabytkowe, objęte ochroną konserwatorską, zdegradowane działalnością przemysłową lub górniczą, obiekty użyteczności publicznej) nie generuje dochodów, co utrudnia zastosowanie wsparcia zwrotnego.”</p> <p>„Turystyka – wsparcie bezzwrotne i zwrotne Nie generujące zysku działania w ramach CP4 wspierające turystykę, realizowane przez podmioty publiczne, organizacje pożytku publicznego lub przedsiębiorstwa społeczne, tak jak projekty dotyczące turystycznych szlaków tematycznych, turystycznych szlaków rodzajowych (np. kajakowych, rowerowych) i innych produktów turystycznych (odwołujących się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) będą wspierane w formie dotacji. Inwestycje w publiczną, ogólnodostępną infrastrukturę staną się fundamentem dla rozwoju MŚP prowadzących działalność w branży turystycznej. Działalność tych firm może zostać wsparta w ramach CP1, , w formie</p>	<p>bieżąca wartość netto kapitału) ze wsparciem unijnym będzie mieć wartość ujemną lub równą zero, natomiast finansowa stopa zwrotu FRR(K) (finansowa wewnętrzna stopa zwrotu z kapitału) będzie niższa lub równa stopie dyskontowej użytej w analizie finansowej. Dopuszcza się odstępstwo od tej zasady w postaci nieujemnej wartości FNPV (finansowa bieżąca wartość netto) w sytuacji, gdy wynika to ze specyfiki projektu, tj. dotyczy sytuacji znacznego poziomu ryzyka związanego z wysokim poziomem innowacyjności lub w projektach dotyczących podniesienia efektywności energetycznej budynków jeśli generują oszczędności kosztów operacyjnych.</p> <p>Ocena w ramach kryterium odbywa się na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie i załączniku do regulaminu naboru pn.: Analiza Finansowa.</p>

L.p.	Obszar/ działanie/ kryterium	Zgłaszający	Treść uwagi	Stanowisko / odpowiedź Departamentu RR UMWM
			<i>instrumentów finansowych. Wspieranie projektów nakierowanych na osiągnięcie dochodów i niezwiązanych tylko z poprawą dostępności dla osób z niepełnosprawnością będą podlegały wsparciu zwrotnemu.”</i>	